

Bu bir xalq qəzetidi

ƏDALƏT

"Azərbaycanın öz torpaqlarını azad etməsi Tarixi İpək Yolunu canlandıracaq"

Qardaş Azərbaycan Qarabağı qətiyyətli bir hərbi zəfərlə geri alandan sonra Türkiyə ilə Orta Asiyada yaşayan qardaşlarımız arasında birbaşa dömr və avtomobil yolları ilə əlaqə qurulması üçün şanslar yarandı. Cümhuriyyətimizin banisi qazi Mustafa Kamal Atatürkün Naxçıvanla sərhəd yaradılmasına verdiyi önəm və sərhəd qapısını açıq tutmaq üçün göstərdiyi sayılır illər sonra öz səmərəsini verir.

Adalet.az xəbər verir ki, bu fikirləri Türkiyə Böyük Millət Məclisinin sədri Mustafa Şentop Təkirdağ-Hayrabolu avtomagistralının Kandıramı hissəsinin açılış mərasimindəki çıxışında deyib.

Azərbaycanın öz torpaqlarına qovuşmasının, eləcə də Türkiyənin yol-İnfrastukturu böyük məbləğdə sərməyə yatırmasının əhəmiyyətindən danışan parlamentin sədri Mustafa Şentop bildirdi: "Ölkə olaraq qovuşmaq anlayışının sevincini yaşayırıq. Tarixi İpək Yolunu birlikdə canlandıracağıq. Orta Asiyada yaşayan qardaşlarımızla da iqtisadi, mədəni, siyasi və hərbi əlaqələrimiz genişlənəcək. Ölkəmizdə həyata keçirdiyimiz infrastruktur sərmayələrinə və bu sahədəki təcrübəmizə Orta Asiyaya da daşıyaacağıq."

Bu bir xalq qəzetidi

ƏDALƏT

Qurucusu:
Adil Minbaşiyev

Gündəlik hüquq qəzeti

Qəzet 1990-cı ildən
iyulundan çıxır

№ 159 (5819) 1 dekabr 2020-ci il

Qiyməti 30 qəpik

Baş Prokurorluqdan xəbərdarlıq

Baş Prokurorluq işğaldan azad olunan ərazilərə səfər edən mülki şəxslərə mürciət edib.

Baş Prokurorluqdan Adalat.az-a verilən məlumatda bildirilir ki, son zamanlar mülki şəxslərin işğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə minmaya düşərək müxtəlif dərəcəli bədən xəsarətləri almaları, bəzən isə həlak olmaları halları müşahidə edilməkdədir:

"Baş Prokurorluq vətəndaşlarımıza bir daha mürciət edərək, təhlükəsizliyin təmin edilməsi məqsədi ilə işğaldan azad edilmiş

ərazilərimizin minalardan və digər partlayıcı maddələrdən tam təmizlənilməsi prosesi başa çatmayana qədər həmin ərazilərə səfər etməməyi xahiş edir".

ANAMA: Şuşa yolunun minalardan təmizlənməsinə başlanılıb

Şuşaya yolun, o cümlədən elektrik xətlərinin və su kəmərinin çəkiləcəyi ərazilərin minalardan təmizlənməsi başlanılıb.

Bunu Azərbaycan Respublikası Ərazilərin Minalardan

Təmizlənməsi üzrə Milli Agentliyin (ANAMA) Operativ Qərargah rəisi İdris İsmayilov dünən keçirilən brifinqdə deyib.

Onun sözlərinə görə, işlərin nə zaman yekunlaşacağı hələki bəlli deyil. İsmayilov deyib ki, həmin ərazi mürəkkəb relyefə malikdir və partlayıcı maddələr, əsasən, əllə təmizlənir. Ona görə də işlərin hansı müddətdə başa çatacağını söyləmək çətin-dir".

2020-ci ildə COVID-19 dünya turizmına üç trilyon dollar ziyan vurub

Qlobal turizmə 2020-ci ildə COVID-19 pandemiyası səbəbilə dəyən ziyan 3 trilyon dollardır.

Bu barədə "Haber Global" Dünya Turizm Forumu İnstitutunun rəhbəri Bulut Bağcıya istinadən məlumat yayıb.

B. Bağcı gələn il isə bu rəqəmin payvənd işləri, həmçinin görülən tədbirlər səbəbilə bir trilyon dollara enəcəyini qeyd edib.

İradə Tuncay: "Çaşqınlığımdan çox sual da vermədim"

Deyirdim, necə tapaçaqın evinizi, dağılıb hər yer...
"İyindən", - dedi...
İndi Ağdamdan zəng edib ağlayır...
Çaşqınlığımdan çox sual da vermədim...

P.s. İradə xanım bu yazıda həyat yoldaşı Aqil Abbası nəzərdə tutub...

Rusiya Xankəndidə səhra hospitalı qurdu

Rusiya Müdafiə Nazirliyi Xankəndidə səhra hospitalı açdı.

Adalet.az xəbər verir ki, bu barədə Rusiya sülhməramlılarının tibbi bölməsinin rəisi Yaroslav İvanov deyib. İvanovun sözlərinə görə, səhra hospitalının yaradılmasında məqsəd ilk növbədə sülhməramlı kontingentin tibbi təminatını həyata keçirməkdir. "Biz mülki əhaliyə də yardım göstərməyə hazırıq. Öz fondumuz hesabına 40-a qədər insanı hospitalda yerləşdirə bilərik".

O qeyd edib ki, hospital reanimasiya şöbəsi, funksional diaqnostika, laboratoriya diaqnostikası, əməliyyat, stomatologiya və oftalmologiya kabinetləri ilə təchiz olunub. Hospitalda süni nəfəs aparatı, UZİ və rentgen cihazları da var.

Əbülfət MƏDƏTOĞLU
Əməkdar jurnalist

ERMƏNİLƏRƏ VERİLƏN TARİXİ DƏRS

O dərsin müəllifi Azərbaycan Prezidentidir

Bax: səh.2

İran Qarabağın bərpasında iştirak etməyə hazırdır

İran müharibədən zərər çəkən Dağlıq Qarabağ və ətrafındakı rayonların bərpa olunmasında iştirak etməyə hazırdır.

Bunu İran prezidentinin 1-ci müavini Eshaq Cahangiri Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatına üzv ölkələrin Baş nazirlərinin 19-cu iclasında deyib.

E.Cahangirinin sözlərinə görə, İran bu məqsədlə öz iqtisadi, xüsusilə də enerji və tranzit sahəsindəki potensiallarından istifadə edə bilər:

"İran İslam Respublikası region və qonşu ölkələrin təhlükəsizliyi və sabilliyini öz təhlükəsizliyi və sabilliyi hesab edir və Dağlıq Qarabağda sülhün bərpa olunmasını müsbət qarşılayır.

İran ümid edir ki, bölgədə hərbi qarşıdurmanın başa çatması iqtisadi dirçəlişin başlanğıcı olacaqdır".

www.adalet.az

TƏBİB-dən xəbərdarlıq

Yoluxma sayının artmağa doğru davam etməsi sərt tədbirləri qaçılmaz edəcəkdir.

Bunu TƏBİB-in İnfeksiya xəstəlikləri üzrə işçi qrupunun rəhbəri Vasif Əliyev deyib. Onun sözlərinə görə, bir çox ölkələr yoluxmanın artması ilə əlaqədar sərt tədbirlərə gedir:

"Bütün ölkələrdə qarpayı sayı, tibbi personalın sayı məhduddur. Vətəndaşlar dərk etməlidir ki, maska qoruyucu vasitədir. Maska taxmaqda təkcə özünü deyil, ailəsini, yaxınlarını da qorumaqla. Maskadan istifadə və digər karantin qaydalarına əməl etməyin məsuliyyətini hər bir vətəndaş hiss etməlidir".

TƏBİB rəsmisi qeyd edib ki, koronavirusa təkrar yoluxma halları təsdiqlənib, buna görə də virusdan sağalan insanlar arxayınlaşmamalıdır.

Prokurorluq: Erməni təcavüzü

nəticəsində 98 dinc sakin həlak olub

Ermənistan silahlı qüvvələrinin təcavüzü nəticəsində həlak olan dinc sakinlərin sayı 98 nəfərə çatıb.

Bu barədə Baş Prokurorluqdan məlumat verilib. Məlumatda bildirilir ki, onlardan 93 nəfər ermənilərin atdığı raket nəticəsində, 5 nəfər isə mina partlayışından dünyasını dəyişib.

Ermənistan hərbi birləşmələrinin yaşayış məntəqələrini raket atəşinə tutması nəticəsində 410, mina partlayışı nəticəsində isə 4 nəfər xəsarət alıb.

Dəmiryolçu şəhidlərimizi tanıyaq

Cəsarət və fədakarlığın təcəssümü olan 44 günlük Vətən müharibəsində qoşunlar sırasında 200-dən çox dəmiryolçumuz da var. Onlardan dördü alın tərlərini alqanları, dəmir çığırları tank izləri ilə əvəzləyib adını tarixə yazdırdılar.

Adalet.az Azərbaycan Dəmir Yolları QSC-yə istinadən həmin şəxsləri təqdim edir: 1991-ci il təvəllüdü şəhid Məmmədov Vüqar Elxan oğlu İnfrastruktur Departamentinin "Əsaslı təmir" MMC-nin Bakıda yerləşən İstehsalat sahəsində gözetçi vəzifəsində çalışıb. 1973-cü il təvəllüdü şəhid Vəliyev İlqar Cahit oğlu İnfrastruktur departamentinin 10 №-li İxtisaslaşdırılmış Dəmir Yolu Müəssisəsinin 1 saylı Bakı istismar sahəsində sahə rəisi vəzifəsində çalışıb. 1995-ci il təvəllüdü şəhid Bağrov Aqil Fazil oğlu İnfrastruktur departamentinin 7 nömrəli Ağstafa yol sahəsinin 1 saylı Böyük-Kəşik məntəqəsində yol montoru vəzifəsində çalışıb. 1991-ci il təvəllüdü şəhid Qocayev Asif Yolçu oğlu Mühafizə departamentinin Yüklərin və obyektlərin mühafizəsi şöbəsinin Gəncə yüklərin və obyektlərin mühafizə komandasında atıcı vəzifəsində çalışıb. "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC Vətənin ərazi bütövlüyü uğrunda həlak olub şəhidlik zirvəsinə ucalan əməkdaşlarını minnətdarlıq hissi ilə yad edir və onlara Allahdan rəhmət diləyir.

Təhsil naziri qəzada ölənlər tələbələrindən yazdı

Təhsil naziri Emin Əmrullayev yol qəzasında ölənlər tələbələrə bağlı sosial şəbəkədə paylaşım edib.

Adalet.az-ın məlumatına görə, nazir qeyd edib ki, gecə baş verən ağır yol-nəqliyyat hadisəsi nəticəsində koronaviruslu xəstələr üçün nəzərdə tutulan modul tipli xəstəxanada könüllü çalışan 3 tələbə həlak olub, 1 tələbəmiz isə ağır yaralanıb: "Bu səhər çox üzücü bir xəbər aldıq. Gecə baş verən ağır yol-nəqliyyat hadisəsi nəticəsində koronaviruslu xəstələr üçün nəzərdə tutulan modul tipli xəstəxanada könüllü çalışan 3 tələbəmiz həlak olub, 1 tələbəmiz isə ağır yaralanıb. Həlak olanlar Azərbaycan Tibb Universitetinin ecazəqılıq fakültəsinin V kurs tələbəsi Sahil Mustafazadə, müalicə profilaktika fakültəsinin V kurs tələbəsi Tuncay Məmmədov və eyni fakültənin VI kurs tələbəsi Yeganə Məmmədovadır. Müalicə profilaktika fakültəsinin V kurs tələbəsi İkin Ağamirzəyev isə hadisə nəticəsində ağır yaralanıb. Allahdan həlak olanlara rəhmət, yaralı tələbəməz isə şəfa diləyirəm!"

VAQIF YUSUFLI

İLƏHİ VAXTA DOĞRU GEDİRDİ...

Bax: səh.6

Bakıdan Naxçıvana yeni avtomobil yolu çəkilə bilər

İşğal altından azad olunan ərazilərimizdə daha bir avtomobil yolunun çəkilməsinə üzrə layihələndirmə işlərinə başlanılıb.

Bunu Trend-ə açıqlamasında Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin Mətbuat xidmətinin rəhbəri Anar Nəcəfli deyib. O bildirib ki, yeni qurulacaq yol Horadiz-Mincivan-Ermənistan sərhədi avtomobil yoludur: "Yol ümumilikdə Hacıqabul-Horadiz-Mincivan-Ermənistan sərhədi avtomobil yolu olacaq. Hacıqabuldan Horadiz istiqamətində ikinci dərəcəli yol yenidən qurulub və normal vəziyyətdədir. Horadizdən Ermənistan sərhədinə qədər avtomobil yolu isə torpaqlarımız işğal altında olarkən dağıdılıb və bərpad vəziyyətdədir. Ərazidə yeni yolun tikintisinə ehtiyac var. Layihələndirmə başa çatandan sonra aidiyyəti qurumlara təqdim ediləcək. Layihə təsdiq olundandan sonra inşaat işlərinə başlanıla bilər".

A. Nəcəfli deyib ki, bu yol həmçinin gələcəkdə Ermənistan sərhədindən Naxçıvan istiqamətinə də çəkilə bilər.

Ermənilər Ağdamdan çıxarkən məscidi yandırdılar

Mədəni, mənəvi və dini irsin vandallıq mərhəmətlə qalmırsa, nə qədər qorunmuşdur. Mən müxtəlif münaqişələr zamanı bunun şahidi olmuşam. Ötən bir neçə gündə Qarabağda qəbiristanlıqların dağıldığını, evlərin yandırıldığını və məscidlərin tövləyə çevrildiyini gördüm. Adalet.az xəbər verir ki, bu sözləri məşhur fotoqraf Reza Deqati özünün "Facebook" sahifəsindəki paylaşımında bildirib. Reza Deqati qeyd edib ki, Ağdam rayonunun Qiyaslı kəndində XVIII əsrə aid məscid işğal davam etdiyi üç onillik ərzində inəkli saxlamaq üçün istifadə olunub. İşğalçılar rayonu tərk etməmişdən əvvəl bacarıqlarını özləri ilə aparıb, məscidi isə yandırdılar.

BNA 3,5 milyon manatlıq müqavilə imzalayıb

Bakı Nəqliyyat Agentliyi (BNA) və ARIS MMC arasında 3,498 milyon manat məbləğində müqavilə imzalanıb.

Adalet.az bu barədə "Elektron satınalmalar" portalına istinadən məlumat verir.

Məlumat əsasən, Bakı Nəqliyyat Agentliyinin elan etdiyi marşrut xətlərinin planlaşdırılması və ictimai nəqliyyat ədəvlinin idarə olunması üçün proqram təminatının satın alınması, eləcə də bununla bağlı mal, iş və xidmətlərin satın alınması üzrə tenderin qalibi müəyyən edilib:

"Tender komissiyasının qərarı ilə ARIS MMC qalib elan edilib. Şirkətə 3,5 milyon manata yaxın müqavilə imzalanıb".

Polislərimiz Kəlbəcərdə xidmətə başladı

Daxili İşlər Nazirliyinin əməkdaşları Kəlbəcər şəhərinin mərkəzində fəaliyyət göstərməyə başlayıblar.

Bu barədə görünlər sosial şəbəkələrdə paylaşılıb.

Videoada qarlı hava şəraitində xidmət edən polis əməkdaşlarının Kəlbəcəri yaxından tanıması diqqətçəkən məqamlardandır.

İrəvanda əsgər valideynləri yenidən etiraz qalxdı

İrəvanda erməni əsgərlərin valideynləri hökumət binası qarşısında yenidən etiraz aksiyasına başlayıb.

Onlar övladlarının Qarabağdan Ermənistanla qaytarılmasını tələb edirlər.

Valideynlərdən biri Asmik Qriqoryan bildirib ki, Madagiz, Cəbrayıl və Hadrutdakı döyüşlərdə iştirak edənlər yanvar ayında tərxis olunmalıdır:

"Mənim övlədim bunların arasında. Biz uşaqlarımızın bir ay tez tərxis olunmasını istəyirik. Onlar böyük müharibədə iştirak etdilər, dostlarını itirdilər, gecəni hərbi postlarda, küçədə keçirdilər və indi məktəblərdə yerlə yatırlar".

GÜNÜN LƏTİFƏSİ

Kişi işə gəlir və iş yoldaşlarına başına gələn hadisəni danışır: - Dünən məşuqəmin evinə qonaq getmişdim. Elə "işə" başlamaq istəyirdik ki,əri qanın zəngini çaldı. Məşuqə dedi:

- Götür üstünü, ağları üstü! Bu zaman iş yoldaşlarından biri güldü;
- Bu hadisə Sovet Kəbəsi 3, mənzil 10-da olub?
- Hə.
- O ağları dünən yox, sərəğə gün mən yumuşam!

Prezident İlham Əliyevə təbrik məktubları gəlməkdə davam edir

Pakistan Senatının üzvü, "Camaat-e-İslami Pakistan" Partiyasının sədri Sirac ul Haqdan Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə təbrik məktubu gəlib.

Məktubda deyilir: "Zati-ailləri. Azərbaycan ilə Ermənistan arasındakı müharibənin dayandırılması ilə bağlı atəşkəs razılaşmasının imzalanması Pakistan İslam Respublikasının xalqı tərəfindən də böyük məmnunluqla qarşılandı. Bu, Azərbaycanda sülh və tərəqqi üçün yeni imkanlar yaradacaq. Həmçinin Şuşa şəhərinin və işğal altında olan digər dörd rayonun Azərbaycan Silahlı Qüvvələri tərəfindən azad edilməsi, Ermənistanın işğal etdiyi digər rayonları qaytarmağa razılıq verməsi də böyük məmnunluq doğurur. Bütün bunlara görə şəxsən öz adımdan, "Camaat-e-İslami Pakistan"ın üzvləri və Pakistan xalqı adından Sizi, hökumətinizi və Azərbaycan xalqını təbrik edərim.

Azərbaycan xalqına davamlı sülh, tərəqqi və firavanlıq arzulayıram".

İraq Parlamentinin Baş katibi Servan A.İsmail-dən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə təbrik məktubu göndərilib.

Məktubda deyilir: "Hörmətli cənab Prezident. Sizi və Azərbaycan xalqını Ermənistanla atəşkəs razılaşmasının imzalanması və ərazi bütövlüyünüzün bərpası münasibətilə səmimi-qəlbən təbrik edərim. Şübhəsiz ki, bu tarixi atəşkəs razılaşması bölgədə ədalətin bərqərar olmasında mühüm mərhələdir. Mən və çoxmiyyətlilik xalqımız Sizin rəhbərliyinizlə bu atəşkəs razılaşmasının reallaşmasında böyük rolunu digər liderlərlə əməkdaşlığınızdan qürur duyuruq. İnanırıq ki, bu razılaşma hər iki ölkənin və bölgədəki bütün xalqların maraqlarını təmin edəcəkdir".

Daha 107 ev şəhid ailələri və Qarabağ müharibəsi əlillərinə təqdim edildi

Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə rəşadətli Azərbaycan Ordusunun əldə etdiyi möhtəşəm Qələbənin sevincini yaşadığımız bu günlərdə şəhid ailələri və Qarabağ müharibəsi əlillərinin mənzillə təminatı sahəsində də mühüm addımlar atılır.

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyindən Adalet.az-a verilən məlumata görə, bu gün nazirlik tərəfindən 107 mənzil və fərdi ev, o cümlədən Gəncə şəhərində 50 mənzil və müxtəlif bölgələrdə 57 fərdi ev şəhid ailələri və Qarabağ müharibəsi əlillərinə verilib. Gəncədə mənzillərin təqdim edilməsi tədbirində Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi nazirinin müavini Hidayət Abdullayev, Gəncə şəhər Kəpəz rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Eldəniz Xudiyev iştirak ediblər. Qeyd edilib ki, 44 günlük Vətən müharibəsinin ilk günündən Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi altında Ordumuz erməni silahlı birləşmələrini torpaqlarımızdan qovmağa başladı və ərazilərimiz bir-birinin ardınca işğaldan azad edildi. Bu zəfər, Azərbaycan əsgər və zabıtlarının şücaətlərlə zəngin uğurlu hərbi əməliyyatları, düşməni sarsıdıcı zərbələr endirməsi və qısa bir vaxtda Qələbəni təmin etməsi dünyəvi hərbi tarixinə qızıl hərflərlə həkk olundu. Azərbaycan təkə hərbi sahədə deyil, eyni zamanda diplomatiya, siyasət sahəsində də qalib ölkə oldu.

Bu Qələbə ovqatlı günlərimizdə şəhid ailələri və Qarabağ müharibəsi əlillərinə qayğı da davam edir. Həmin kateqoriyada olan vətəndaşlar üçün cari ildə rekord səviyyədə, 1500 mənzil və fərdi ev verilməsi nəzərdə tutulub. Onlardan artıq 1000-i təqdim edilib və proses davam edir. İndiyədək isə 8558 mənzil və fərdi ev bu kateqoriyadan olan vətəndaşlara verilib.

Yeni mənzil alan şəhid ailələrinin üzvləri, Qarabağ müharibəsi əlilləri bu gün qalib dövlətin vətəndaşları olaraq hər birinin sonsuz fərəh və qürur içində olduqlarını, Ali Baş Komandanımızla fəxr etdiklərini deyib, azad edilmiş ərazilərimizdə Azərbaycan bayrağının dalğalanmasından ixtisar hissi keçirdiklərini qeyd ediblər. Bildiriblər ki, Azərbaycanın bu Qələbəsinə, doğma Vətən torpaqlarının mənfur erməni faşizmindən xilas olmasına görə şəhidlərimizin ruhu da sevinir. Şəhid ailələrinin üzvləri, Qarabağ müharibəsi əlilləri xalqımıza möhtəşəm Qələbə sevinci bəxş etdiyinə və hər zaman həssas qruplara xüsusi qayğı göstərdiyinə, bu gün isə onlara yeni mənzillər təqdim olunduğuna görə Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyevə dərin minnətdarlıqlarını bildiriblər.

ERMƏNİLƏRƏ VERİLƏN TARİXİ DƏRS

O dərsin müəllifi Azərbaycan Prezidentidir

Artıq biz yeni dönmə yaşayırıq. Bu dönmənin adı Azərbaycan ərazi bütövlüyüdür. Həmin ərazi bütövlüyünə doğru biz 30 ilə yaxın müddət ərzində yol gəldik. Həmin yol o qədər ağırlı-acılı oldu ki, bəzən ümidimiz də tükəndi, gücümüz də zəiflədi. Hətta özümüzlə təsəlli üçün qurduğumuz xəyallardan, arzularından bezdik... yuxularımızı yozmaqdan əl çəkdik. Amma bizim yəqinliyimiz, azalan ümidimizlərimiz sonda Qələbənin başlanğıcı oldu. Ona görə ki, biz həmin dediyim məqamları yaşayarkən dövlətimizin başçısı, Azərbaycan prezidenti, Ali Baş Komandanımız yorulmadan çalışır, öz daxili, xarici siyasətini Ulu Öndərin adına layiq yürüdərək bu günün tarixini yazırmış. Daha doğrusu, onun baş planını hazırlayırmış. Bu əslində döyüş-qələbə planı imiş...

nalı şəkildə bildirirdi ki, "O vaxt mənə dəfələrlə deyirdi ki, münasibətlər yalnız sülh yolu ilə həll olunmalıdır. Deyə bilərəm ki, bütün beynəlxalq təşkilatlar, təmasda olduğum bütün böyük dövlətlərin liderləri dəfələrlə deyirdilər ki, münaqişənin hərbi həlli yoxdur. Bu ifadələr açıq mətbuatda da var. Mən nə deyirdim? Deyəirdim ki, var! Deyəirdim ki, lazım olsa

ların bir yumruq kimi birləşməsinin canlı şahidinə çevrildik.

Elə qələbəmizin də əsas şərti, hərəkətverici gücü bu birlik idi. İstər ön cəbhədə, istər arxa cəbhədə hər kəs bu birliyi hiss etdi, dünya bu birlikdə heyrləndi. Azərbaycan Ordusu sübut etdi ki, o, müasir və ən son silah və sursatlara malikdir. Özü də bu silah və sursatlardan məhərətlə istifadə etməyə qadirdir. Bu Ordunun gücü uğrunda vuruşduğu torpaqda onu idarə edən, onu döyüşə aparan Ali Baş Komandanıdır. Ona görə də Ordumuzun qarşısında duruş getirə bilməyən, fərarilik edən, qaçıb canını qurtarmağa çalışan düşmən sonda təslimçilik aktına imza atdı. Rusiya, Azərbaycan və Ermənistan rəhbərliyinin imzaladığı sənəd bu gün artıq tarixləşib. Bir vaxtlar bizə şərt diğər edənələr bu gün bizim şərtlərimizə əməl edirlər. Bu da o deməkdir ki, Ermənistan ordusu, onun komandanlığı, xüsusilə düşmənin baş naziri öz məzlum, yazıq körkəmlə təkə razıllıqlarını yox, həm də bir virus kimi ölmə məhkum olduqlarını yaşamaq zorunda. Zaman indi bizim istəyimizə uyğun işləyir... həyat bizim arzuladığımız çin etməyə başlayıb... tarixi ədalət haqqımızın yanındadır... beynəlxalq hüquq bizimlə razılaşır.

Bütün bunların hamısı da Ali Baş Komandanımızın iradəsinin göstəricisidir.

Bəli, Ali Baş Komandanımızın da dediyi kimi, "Müharibənin nəticələri mən dəyər kimi oldu. Mən ilk günlərdən deyirdim ki, bu məsələ öz həllini hərbi siyasət yollarla tapmalıdır. Deyəirdim ki, biz məsələnin həlli yollarını hər an dayandıra bilərik və buna hazırıq. Bir şərtlə, Paşinyan şəxsən özü deməlidir ki, nə vaxt o, bizim torpaqlardan çıxır. Öhdəlik götürməlidir, tarix verəlidir". İndi cənab prezident deyirdi bu fikirlər bizim Ali Baş Komandanın Paşinyanı itirə diğərsidir. O, bu diğərin icra edirdi. Çünki o məğlubdur, işğalçdır. Biz isə qalibik. Çünki Azərbaycan zəfər çalmış ölkədir. Qarabağ Azərbaycandır!

P.S. Bax, budur Prezidentimizin düşmənlərə tarix dərsi. Ən böyük və ən ədalətli tarix dərsi!

Əbülfət MƏDƏTOĞLU
Əməkdar jurnalist

İndi təkə Azərbaycan xalqı deyil, eləcə də bu xalqın dost və düşmənləri də bu döyüş planından, bu zəfər anından xəbərdardır. Onlar da tarix kitabını oxuyurlar. Hətta dünyanın ən güclü ordularına sahib olan dövlətlər də bu gün Azərbaycan Ordusunun döyüş taktikasının, xüsusilə Şuşa döyüşünün bütün məqamlarının hər birinin yeni nüansları kimi mənimsəyirlər.

Verilən informasiyalardan artıq bəllidir ki, ABŞ-in, lap ələ keçmiş Sovetlər Birliyinə aid olan Ukraynanın hərbiçiləri Qarabağ savaşının yeni hərbi strategiya və taktika olduğunu mənimsəməyə başlayıblar. Deməli, bizim Ali Baş Komandan torpaqlarımızın azad edilməsi üçün bizim səbirsiz olduğumuz məqamlarda səbir və təmkin göstərərək bu hərbi əməliyyatı. Ona görə də Ali Baş Komandanımız işğaldan azad olunan şəhər, kənd və qəsəbələrimizlə bağlı xalqa etdiyi müraciətlərdə birmə-

torpaqlarımızı hərbi yolla azad edəceyik. Deyəirdim ki, müharibə heç zaman istisna olunmur".

Bəli, cənab prezidentin söylədiyi bu fikirlər birbaşa həm torpağımızı işğal edənlərə, həm də onlara havadarlıq edənlərə təkə mesaj deyil, həm də tərs bir şillədir. Zənnimcə, bu şillə onlara deyilənlərin gerçəkliyini bir daha xatırladacaq. Anlayacaqlar ki, Azərbaycan torpaqlarını işğal etmək, status-kvonu saxlamaq, danışıqlar xatirinə danışıqlar aparmaq sonuzca qədər uzana bilməz. Elə bu məqamın özündə də Azərbaycan prezidentinin söylədiyi bir fikir yaddaşımızda təzələnilir. Cənab prezident vurğulayırdı ki, "Biz danışıqlar xatirinə danışıqlar apara bilmərik. Azərbaycan xalqının səbri sonsuz deyil. Bir gün biz öz haqlı və ədalətli işimizi gerçəkləşdirəcəyik!"

Ölkə prezidentinin Kəlbəcərin işğaldan azad edilməsi ilə bağlı xalqımıza gö-

zəfər xatirələri, orduyla xalqın və iqtidarın birliyinə, on-

Doğrudan da bu, təkə 44 günlük müharibənin yox, həm də bizim 30 illik yaşayışımızın dünyaya göstərilən tənənəli nəticəsidir. Bu, bir tarix dərşidir. İndi dünya cənab Prezidentin də deyirdi ki, mən bunu bilir, bu dərsdən xəbərdardır.

Ona görə də Azərbaycan xalqının fəxr etməyə, başını dik tutub hər kəsin gözlərinə içinə baxmağa haqqı da var, hüququ da var, cəsarəti də var. Çünki onun müzəffər Ordusu və bu Ordunun da adını tarixə yazan Komandanı var. Ona görə də təkə paytaxt Bakıda deyil, eləcə də bölgələrdə keçirilən Qələbə yürüşlərində səslənən fikirlər, söylənən şüarlar birbaşa hər birimizin qərarı olan Prezidentimizə, Ali Baş Komandanımıza və Ordumuza ünvanlanmışdı.

Bu tarixi günlərdə biz xalqla iqtidarın, orduyla xalqın və iqtidarın birliyinə, on-

Şəhid xanımı gizir Xanının qəhrəmanlığından danışdı

"Qəhrəmanlar qəhrəman insanları sever, onları ətrafına toplamağa çalışır, onlarla dostluqlar qurur. Bir neçə il önce Raqif bizə bir qəhrəman haqqında danışanda, heç inanamazdıq ki, bu ilk baxışda sadə, təvazökar görünən insan Ağdamda adı dillər əzbəri olan gizir Xanını qardaşımızdır. Raqif övladlarımızın onun igidliyindən, mərdliyindən danışdı, hətta tez-tez uşaqları Xanı qardaşına tanış etmək üçün onun xidmət etdiyi kəşfiyyat bölüyünə aparardı".

Azvision.az xəbər verir ki, bu gün qalib dövlətimizdə şəhid olan polkovnik-leytenant, "Murov Qartalı" ləqəbli kəşfiyyatçı Raqif Orucovun həyat yoldaşı Səvinc Orucova deyib.

Şəhidin xanımı qəhrəman gizir Xanı ilə bağlı bildirib:

"Gizir Xanı Raqifla birgə ön xətdə olanda narahat olmurdu. Bilirdim ki, gizir onun həmişə qoruyacaq. Raqif şəhid olanda heç kimdən yox, yalnız Xanı qardaşdan küskünlük etdim. Nə üçün qoruya bilmədim deyə incidim. O gündən

Ağdamdakı evimizi qapısı həmişə bu qəhrəman qardaşımıza açıq oldu. Rayona ilk ayaq basanda zəng edib xəbər verdiyimiz insanlardan birincisi oldu. Raqifun itxosundan sonra ordundan tərxis oldu. Döyüşlərdə 3 dəfə yaralansa da, niyə əlilik dərcəsi almırsan sualına, "Əlillik alsam, səfərbərlik olsa, müharibə başlasa, mənə aparmazlar" deyirdi. Qardaşımın qisasını almalıyam, deyirdi. Vətən Müharibəsinin ilk günlərindən yəni ön xətdə, əsgərlərin yanında yer aldı, Vətən üçün

vuruşdu, şəhidlərimizin qisası üçün mübarizə apardı və arzusuna çataraq Ağdamda ilk qədem basanlardan oldu. Xanı qardaş, sənənin haqqında pafoslu qəhrəmanlıq sözləri yazmağa ehtiyac yoxdur. Səni bütün Azərbaycan tanıyır. Rütubətə gizir olsan da, döyüş qabiliyyətin, cəsarətin, mərdliyin bezi generalardan üstündür.

Səni ələ cəsarətinə görə çox sevirik. Ağdamda ilk daxil olduğun axşam səndən xahiş etdim ki, Raqifun gözüylə, ruhuyla Ağdamda bax, şəhid gizir Yasən qardaşımızdan xəbər çatdır Ağdamda.

Yaxşı ki, varsan. Bizlərə ən böyük təsəlli sizin kimi qəhrəmanların varlığıdır. Sənin həmişə Qarabağın ən uca münarələrindən halvələnsin".

Milli Məclisin Elm və təhsil komitəsinin onlayn iclası keçirilib

Noyabrın 30-da Milli Məclisin Elm və təhsil komitəsinin onlayn formatda iclası keçirilib.

Milli Məclisin Mətbuat və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin Adalet.az-a bildirdiyinə görə, komitə sədri Bəxtiyar Əliyev əvvəlcə iclas iştirakçılarını torpaqlarımızın işğaldan azad olunması münasibətilə təbrik edib. O, sentyabrın 27-də Ermənistanın Azərbaycana hücumlarına qarşı əks-hücumla başlayan şanlı Ordumuzun tarixi Qələbəsindən söhbət açıb. Azərbaycan Prezidenti, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin dövlətçilik siyasəti, güclü iradəsi və əzmi ilə Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın sonnda kapitulyasiyaya məcbur edilməsinin xalqımıza xüsusi qürur hissi yaşatdığını deyib.

Onlayn iclasda Fransa Senatının qondarma "Dağlıq Qarabağ Respublikası"nın tanınması barədə qəbul etdiyi qəroru qətnəmədən, bunun Azərbaycan tarixi-mədəni irsinin, təbii resur-

slarının məhv edilməsinə görə Ermənistanı gözləyən ağır sanksiyalardan işğalçı dövləti qorumaq cəhdi olduğundan danışılib.

Sonra komitədə "Təhsil haqqında" qanun layihəsinə dəyişiklik edilməsi barədə məsələ müzakirəyə çıxarıldı. Bəxtiyar Əliyev qanuna təklif olunan dəyişikliklər haqqında geniş məlumat verdi. Komitə sədri bildirdi ki, sonada edilən dəyişikliklər texniki xarakter daşıyır, qanundakı terminlərin dəqiqləşdirilməsi, təhsil haqqında dövlət sənədlərinin verilməsi sahəsində elektron informasiya sistemlərinin tətbiqini nəzərdə tutur. Layihədə təhsil haqqında dövlət sənədlərinin "Təhsil Mərkəzləşdirilmiş İnformasiya Sistemi" üzərindən formalaşdırılmasının təklif edildiyi qeyd olunub.

Komitə üzvləri Musa Qasımlı, Müşfiq Məmmədli, Aqiyev Naxçıvanlı, Anar İsgəndərov, Pərvin Karimzadə, Eldar Quliyev, Ceyhun Məmmədov, Şahin Seyidzadə, Etibar Əliyev sonədə bağlı fikirlərini bildirib, təkliflərinə səsləndiriblər.

İclasda "Bədən tərbiyyəsi və idman haqqında", "Peşə təhsili haqqında", "Ümumi təhsil haqqında" qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə sonədə müzakirə edilib. Bəxtiyar Əliyev qanun layihələrinin qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi, peşə təhsili və ümumi təhsil haqqında dövlət sənədlərinin müvafiq qayda ilə "Təhsil Mərkəzləşdirilmiş İnformasiya sistemi" üzərindən formalaşdırılması məqsədilə hazırlandığını diqqətə çatdırıb.

İclasın sonunda qanun layihələrinin Milli Məclisin plenar iclasına təsviiş edilməsi qərar alınıb.

Nicət Novruzoglu

Tərtərlə Suqovuşanı birləşdirən yol yaxın günlərdə istifadəyə veriləcək

İşğaldan azad olunmuş ərazilərdə minalardan təmizləmə işləri intensiv şəkildə həyata keçirilib və ilk növbədə, humanitar dəhlizlər yaradılır.

Adalet.az-in məlumatına görə, bu Azərbaycan Respublikası Ərazilərin Minalardan Təmizlənməsi üzrə Milli Agentliyin (ANAMA) Operativ Qərargah rəisi İdris İsmayılov dünən keçirilən brifiinqdə deyib.

O qeyd edib ki, hazırda Tərtərlə Suqovuşanı birləşdirən yol minalardan təmizlənməsi işləri aparılır və indiyə qədər bu yolun 10 kilometrindən 8 kilometrini təmizlənilib. Onun sözlərinə görə, yaxın 2-3 gün ərzində yolun minalardan təmizlənilməsi istifadəyə verilməsi nəzərdə tutulur.

Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyindən Trend-ə verilən məlumata görə, Tərtər rayonunun Suqovuşan və Talış kəndlərinə gedən uzunluğu 28.5 km olan avtomobil yolları 2 texniki dərəcəyə uyğun olaraq bərpa edilir. 2 şəhər hərəkat zolağından ibarət olacaq yolun asfalt-beton örtüyünün eni 9 metr təşkil edəcək.

Artıq yolun Tərtər şəhərindən Suqovuşan kəndinə qədər olan 21 km hissəsində torpaq yatağının və yol əsasının inşası işləri yekunlaşmağa üzrədir. Yol asfaltlanmaq üçün hazır vəziyyətə gətirilib. Bundan başqa hazırda Suqovuşandan Talış kəndinə doğru uzanan 7.5 km-lik yolun da tikintisi işlərinə start verilib. Növbəti mərhələdə Çaylı kəndindən Talış kəndinə qədər uzunluğu 8 km olan yolun, həmçinin Talış kəndindən Tap Qaraqoyunlu kəndinə keçməklə Qaşaltı Qaraqoyunlu kəndinə doğru 22.5 km uzunluğa malik yeni yolun inşası da planlaşdırılır. Sözügedən avtomobil yollarının birləşdirilməsi ilə Tərtər şəhəri ilə yanaşı alternativ olaraq Nəftalan şəhərindən də bu istiqamətdə hərəkat etmək mümkün olacaq.

Xatırladaq ki, Suqovuşan və Talış kəndlərinə gedən avtomobil yolları ötən əsrin 70-ci illərində Suqovuşan su anbarının tikintisi ilə əlaqədar ulu öndər Heydər Əliyevin tapşırığına əsasən inşa edilib. Hazırda işğaldan azad edilmiş yaşayış məntəqələrinə qədər uzanan sözügedən tarixi yolun bərpası istiqamətində genişmiqyaslı tikinti işləri görülür.

COVID-19-a yoluxduqdan sonra yaranan yaddaş probleminin səbəbləri açıqlanıb

Koronavirusu keçirdikdən sonra yaddaş zəifliyinə, diqqətin yayınmasına rast gəlinən pasiyentlərin sayında artım var.

RBK-nın məlumatına görə, bu barədə rusiyalı nevroptoloqlar bildiriblər. Onların sözlərinə görə, zaman və məkanda oriyentasiya problemləri, ümumiyyətlə koqnitiv funksiyaların pozulması hallarına son günlər daha tez-tez rast gəlinir.

Tibb işçiləri belə notisiylər əsas səbəbləri arasında stress və qorxunu vurğulayıblar. İkinci səbəb kimi isə koronavirus infeksiyasının neyrotoksik fəaliyyəti (motor, sensor funksiyaların, emosional statusun, beyin inteqrativ funksiyalarının pozulması) göstərilir. Koronavirus səbəbindən ortaya çıxan ağciyərlə bağlı fəsadların sinir sisteminin patoloji hallarına səbəb ola biləcəyi vurğulanır. Xəstənin zəifləməsi əgər ciyərləri vəzifələrini tam yerinə yetirə və beyin qabığına oksigen təmin edə bilsin. Elm adamları xəstəliyin bu cür nəticələri ilə mübarizə aparmaq üçün stressdən çəkinməyi, tərkibində yüksək miqdarda B qrup vitaminləri, maqnezium və sink olan vitamin və mineral komplekslərini qəbul etməyi məsləhət görür.

"Ruhtar şəhəri" nə çevrilmiş Qafqazın Xirosiması

Odlar yurdunda əzəldən od, su, torpaq, hava müqəddəs sayılıb. Məqsədimiz bu nemətlərin müqəddəsliyi, həyatvericilik gücü haqqında çox danışmaq deyil. Yaradandan bu nemətlərə Qarabağda 30 ilə yaxın müddət ərzində ermənilərin vəhşi münasibəti dünyaya bu millətin iş üzünü göstərmiş. Bu gün azad olunmuş ərazilərimizdə yüzminlərlə hektar münbit torpaqların sinəsinə vurulan yaraları, minalanmış ərazilərin yarırsız hala salınmasını görəndə adam bir daha əmin olur ki, bəşər tarixində tay-bərabəri olmayan belə vəhşilikləri yalnız "böyük Ermənistan" xülyəsi ilə torpaqlarımıza göz dikən bir millətin hərbiçiləri törədə bilər.

Erməni işğalının xarabazara çevirdiyi rayonlarımızdan biri də Ağdamdır. Ən vəhşi mənzərə Cəbrayıl, Füzulidə, Zəngilanda olduğu kimi, Ağdamda da məscidlərimizin, qəbiristanlığlarımızın darmadağın edilməsidir. Türk xalqına, islam dininə nifrət hissi ermənilərdə o qədər kinidüretir yaradıb ki, məscidlərimizi tövlə edib, məzarlarda yatan ölürlərimizi belə rahat buraxmayıblar. Mə-

tarixi səhnələrə uyğun olaraq öz dostlarının, ona xidmətçi kimi ayrılmış insanların da adını yazırıq. Görünür, erməni "alimləri" də uydurma tarix yazmağı Ktesiyədən öyrəniblər. Tiqrana gəlincə, Plutarx istinadən tarixi araşdırmaçılar bildirirlər ki, Likullun hücumu ilə üzlaşan Tiqrana ilk döyüşdə arabasını atıb, onun qarşısında dovsan kimi qaçdı. Likul Fərat çayını keçib Ermənistanla gəldi. Yəni Ağdama, Şahbulağa deyil, mehiz Fərat çayının sahilində olan kiçik bir əraziyə... Tiqrantərdə işçilərlə yerləşdirilən yunan, kapodokiya, assur və başqa xalqların yaşadığından bəhs olunur. Burada, nə hay, nə də erməni adı çəkilir. Azərbaycan Vətən Müharibəsi Veteranları İctimai Birliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Xaqani Ədəboğlunun "Uduqlanmış Turanın çöl çiçəkləri" kitabından belə məlum olur ki, II Tiqranın Ağdama heç bir dəxli olmasa da, erməni "goreşənləri" burada güya onun adını daşıyan Tiqranakerti axtarırmışlar: "...çotur Tiqranı Fəratın kənarında itirib, Qarabağda axtaran bir topluma deyəcək söz yox, mərmirlər seçilməlidir."

zar daşlarını gülləbarana tutmaları bir yana, erməni faşistləri goreşənlər kimi qəbiristanlıqlarda bütün məzarları eşərkə, casədləri qalqlarını çıxarıb sümükləri ətrafa yayıblar... Bu, dünya tarixində görünməmiş erməni mürdarlığıdır. Sonu görünməyən bu cür mürdarlıqlar nə odda yanar, nə suda təmizlənər.

Erməni işğalının 13 milyard 135 milyon ABŞ dolları məbləğində ziyan vurduğu Ağdamın adını on il əvvəl Dağlıq Qarabağ separatçıları deyərək "Akna" qoymuş və rayonun işğal edilmiş ərazilərində ermənilər qanunsuz olaraq məskunlaşdırılmışdır. Üstəlik Ermənistan məktəbləri üçün hazırlanan dərsləklərdə qondarma "Dağlıq Qarabağ respublikası"nın xəritələrini dərc edilərək orada işğal edilmiş bütün torpaqlar kimi, Ağdam da bu qondarma quruma əzədimişdi. Halbuki Ağdam sözün qədim türk dilində "kiçik qala" deməkdir. Uzaq keçmişdə bu ərazidə yaşayın türkdillil qəbilələr özlərini müdafiə etmək üçün, əsasən, kiçik qalalar tikdirdilər. Sonralar "Ağdam" kəlməsinin günəş

Əlbəttə, nəinki mərmilər, erməni qəsbkarlarının başına od yağdırın Milli Ordumuz müasir PUA-larla da öz "sözünü" dedi. Amma vicdanı qırıqlanmış erməni tarixçiləri və siyasətçiləri bu gün də öz mürdar niyyətlərindən əl çəkmirlər. Bu "mübarizə" Qafqazda narahatlıq doğuran, qonşulara baş ağrıları gətirən Don Kixotluqdan savayı bir şey deyil.

Bu gün Azərbaycanın işğaldan azad olunmuş torpaqlarının videogörüntülərində Ağdamı, Kəlbəcəri tərk edərək ermənilərin tikilləri neçə dağıtdığı, evlərə, ağaclara od vurub yandırdıqları və digər vandal hərəkətləri aydın görünür. Bəli, erməni vandalları 30 il ərzində azərbaycanlılara məxsus ev-şikləri, məscidləri - məbədləri dağıdıb, şəhər və kəndlərdə daşı-daş üstündə qoymayıb, məşərləri yandırdı, amma Azərbaycan ruhunu, birliyini nə dağıdı, nə də sarsıdı bilmədilər... Özünü aid olmayan torpaqlarda Azərbaycan əsgəri tərəfindən diz çökməsinə həzm etməyən erməni toplumu həttə dünya mediasının gözü qarşısında hər cür əməllərə əl atır.

Dünya ermənilərin iş üzünü hələ irlidə çox görəcek. Bugünlərdə baş qərarğahı Fransanın Lion şəhərində yerləşən "Euronews" kanalı erməni işğaldan azad edilmiş Ağdamdan "Qafqazın Xirosiması" adlı reportaj hazırlayıb, doqquz dildə yayımlanan reportajda bildirilir ki, Ağdam şəhəri 27 il bundan əvvəl Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən dağıdılıb, hazırda şəhərin ərazisi minalardan təmizlənilir və bunun üçün onilliklər lazımdır. Burada erməni hərbi birliklərinin qətləndirdiyi vəhşilikləri, insanlığa sığmayan cinayətləri görəndə erməni bu cür vandallığı Xirosima faciəsi ilə müqayisə edir.

Onu da unutmamaq olmur ki, İkinci Dünya müharibəsində alman faşistləri Almaniyasının işğal etdikləri kəndləri, şəhərləri uzaqbaşı 3-4 il ərzində dağıtmışdı, ona görə də qısa müddətdə həmin şəhər və kəndlər bərpa olundular, amma mənfur erməni faşistləri Ağdam, Cəbrayıl, Zəngilan və başqa yurd yerlərimizi 30 ilə yaxın dağıdıblar.

Şübhəsiz ki, Vətən uğrunda minlərlə şəhid verən, məcburi köçkünlük taleyi yaşayan ağdamlıların torpaq sevgisi, Vətən məhəbbəti çox güclüdür. Bu hissələr ağdamlıların, eləcə də işğaldan azad edilmiş digər şəhər və rayonlarımızın sakinlərinə xasdır. Elə bu sevgi, Vətən məhəbbəti də Qarabağımızda yeni həyat verəcək, işğaldan azad olunmuş şəhər və kəndlərimiz, ocuqlardan Ağdam yenidən dirçələcək...

Tarixi salnamələrdə yalançı tarixçi kimi xatırlanan Əhəməni hökmdarının şəxsi həkimi Ktesi uydurduğu

Qarabağlıların sevinci: "Torpaqlarımız işğaldan azad olunduqca şəhidlərimizin ruhu da sevinir"

Tarixi anlar yaşayırıq! Həm də möcüzələrə inanmaya-inanmaya möcüzələr içərisindəyik! Düz 30 il əvvəl yaşğaların- arxalı köpəklərin namərdəsinə basqınları, vəhşicəsinə hücumları nəticəsində Qarabağ eli böyük itkilərlə üzələndi, qəhrəman oğul-qızını itirdi, körpə balalarını torpağa gömmək məcburiyyətində qaldı, yurdundan, istiyə yuvasından perik düşdü, uzun illər boyu qurub-yaratdığı evi-əşiyi darımağın oldu. Ən dəhşətli isə odur ki, düz 30 ildir ki, yurduna- yuvasına əli

insanların sevincini qələmə almaq isə biz yazarların borucudur. Qonaq olduğumuz belə məkənlərdən biri də Füzuli rayonu Zobucuuq -4 köçkün qəsəbəsidir. Yəqin ki, unutmamısınız Prezident İlham Əliyevin yürütdüyü siyasətinin təməli prinsiplərindən olan məcburi köçkünlərin həyat şəraitinin yaxşılaşdırılması ilə bağlı tədbirlər dövlətimizin başçısının 1 iyul 2004-cü il tarixli sərəncamı ilə təsdiq olunmuş Dövlət Proqramına və ona edilmiş əlavələrin müvafiq bəndlərinə uyğun olaraq mərhələli şəkildə həyata

iddi. Ürəklərində böyük inam vardı. Mən fəaliyyət göstərdiyim vaxtlarda sağirdlərimi hər zaman bu gündü günə olan ümidlərini gerçək olacağına inandırmışam. Bilirdim ki, ordumuz bir gün belə bir möhtəşəm qələbəyə imza atacaqlar. Özümlə inənəmşəm dəyə sağirdlərimi də inandırmışam. Baxın, bu gün bu sevincimin səbəbkarı olan Ordumuz və Ali Baş Komandanımız həmin ümidlərimizi doğrultdu, bizə heç vaxt duymadığımız sevinci yaşatdıqlar. Allah Azərbaycan Ordusunu da Azərbaycan Ordusunun

yatımızda qüdrətlidi, güclüdü. Allah xalqımızı, dövlətimizi qorusun!" İbrahimov Mübariz I Qarabağ müharibəsinin iştirakçısı olub. Ağdam Polis İdarəsinin əməkdaşı olaraq hələ 1989-cu illərdə əzginləşmiş "erməni saqqallı"ndan tutmuş Ermənistan Silahlı Qüvvələrinin savaşına qədər böyük bir döyüş yolu keçib. Silahdaşlarını xatırlayaraq kövrəlir, ordumuzun o şəhidlərin qisasını aldığı deyərək isə qürur hissi keçirdiyini deyir: "O vaxt elə igidlərimiz vardı ki, "iroli" ömründən sonra erməninin üzəri-

uzalı qalmışdı, həsrət qalmışdı. Minlərlə köçkün tanınmış qəbiristanlıqlarda basdırıldı, ruhları ərgə qaldı. Bütün qarabağlılar pərişan oldu...Bu gün işə artıq çətin, ağır günlər tarixə qovuşur. İndi yeni bir era başlayır.

Marş irəli, Azərbaycan Əsgəri...

Sentyabrın 27-dən başlanan müharibə sonda Azərbaycanın tam qələbəsi ilə nəticələndi. Azərbaycan İkinci Qarabağ müharibəsinin qalibidir. 44 günlük müharibə Azərbaycanın tam qələbəsi və Ermənistanın kapitulyasiyası ilə nəticələndi. Bu dövr ərzində 300-ə yaxın kənd, 5 şəhər, 4 qəsəbə, çoxsaylı strateji yüksəkliklər azad olundu. Müharibənin bu mərhələsi tariximizə qızıl həriflərlə yazıldı. Düşmənin əksər texnikası məhv edildi, canlı qüvvəsinə ciddi zərbə vuruldu. Ermənistan ordusu darmadağın edildi, atəşkəs ərəfəsində artıq vahid komandanlıq olmayan, müqavimət qabiliyyətini itirmiş, başıpozuq dəstələri xatırladı.

Azərbaycan Dağlıq Qarabağın incisi olan Şuşa şəhərini, onun ardınca bir gündə 70-dən artıq kəndi, 8 strateji yüksəklikli azad etməklə, Ermənistanı diz çökürdü və kapitulyasiyaya məcbur etdi. Azərbaycan Prezidenti ən doğru zamanda ən doğru qərarı qəbul etməklə xalqımızın tarixi qələbəsini təmin etdi. Ağdam, Kəlbəcər rayonlarında bizə qarşı döyüşən Ermənistan ordusu döyüşsüz təslim olaraq, həmin rayonları Azərbaycan Ordusuna təhvil verdi.

Füzuli rayonu Zobucuuq köçkün qəsəbəsi

Belə bir gündə ermənilərin işğal altında olan torpaqlarımızın əzədlit sevincini uşaqlardan böyüyə qədər hamı yaşayır. Yolumuz düşən, qarşımızda çıxan o

keçirdi. Qeyd edək ki, bu baxımdan həyata keçirilən tədbirlər Füzuli rayonundan olan məcburi köçkünlərdən də mənzil-məişət şəraitlərinin yaxşılaşdırılmasında mühüm rol oynamışdır. Belə ki, Zobucuuq qəsəbəsi Zobucuuq-

1, Zobucuuq-2, Zobucuuq-3, Zobucuuq-4 qəsəbədəndir. 2008-ci ildə yurd-yuvasından perik düşmüş füzulililər və digər köçkün bölgələrdən olan soydaşlarımız məskunlaşmış. Hər bir infrastruktur və məişət obyektləri ilə təmin edilmişdir. Zobucuuq-4-də məskunlaşmış Cavanşir Paşayevlə söhbətəlik:

O bildirir ki, köçkünlüyün ilk illərində Saath rayonuna pənəh aparmışdım. Düzüdü, ora da vətəndi, amma heç bir yer doğma torpağın yerini verməzdi." Hələ elə bir kəndə-kəsəyə rast gəlməmişəm ki, ora mənə doğulub böyüdüyüm Aybasanlı kəndi qədər doğma-əziz olsun. 2008-ci ildə Zobucuuq qəsəbəsinə gölənd, burada evlə təmin olunanda sevincimin həddi-hüdudu yox idi. Az qala uşaq kimi qol götürüb oynayırdım... Çünki Aybasanlıya yaxın yerə gəlmişdim, Füzuli torpağında idim, Kəndimizin havası burdan mənə vururdu. Dərindən nəfəs alırdım.(kövrəlir) İnanırsınız, elə gün ol-mayıb ki, kəndimizi xatırlamadan gözü-mə yuxu gətsin. İndi üroyim partlayır sanki... Sevincimi kiminləsə bölüşmək istəyirdim, nə yaxşı ki siz göldünüz...

Yadından çıxdı söyləmədim, Cavanşir müəllim uzun illərdə gənc nəslin təlimi tərbiyəsi ilə məşğul olan ziyalı pedaqoqlarımızdır. Onun həyat yoldaşı Urba xanım da Azərbaycan dili-ədəbiyatı fənnindən dərslər deyir. Söyləyir ki, savəs başlayanda Ermənistan Silahlı Qüvvələri Füzuli rayonunda yerləşən Zobucuuq qəsəbəsindəki Rayon Mərkəzi Xəstəxanasını atəşə tutdu. Xəstəxanaya xeyli ziyan dəydi." Qəsəbə ərazisinə o müddət ərzində xeyli sayda mərmir düşdü. Atılan mərmirlər bir neçə evi yarasız vəziyyətə sald, daha bir-neçə evin yaxınlığına düşsən mərmiri ələ ətrafə zərər yetirdi. Yaralılarda oldu, amma heç kəs yaşadığı yeri tərk edib getmədi, sakinlərin əhvali-ruhiyyəsi çox yüksək

sərkərdəsi İlham Əliyevi də qorusun! Neçə gündür sevincimdən nə göz yaşım qurtuyur, nə təbəssümüm üzümdən-gözüməndən çəkilir".

Ağdam rayonu Sarcalı kəndi

Əvvəlcə qeyd edim ki, Azərbaycanda Sarcalı adlı 6 kənd yerləşir, Kəndin adı Cavanşirlərdən Sarı Alının adından götürülüb, Deyilənsə görə, çox sarı olduğu üçün ona Sarca Alı deyiblər və toponim də buradan yaranıb. Bu əhalinin də həmin tayfadan olduğu deyilir.Bu haqda isə Mirzə Yusif Qarabağın adı "Qarabağnamələr" olan 2-ci kitabında məlumat verilib. Siz də bilirsiniz ki, bu Orta əsrlərdə Qarabağda yaşayıb Cavanşir tayfasının oymaqlarından birinin adıdır. Bu oymaq Xaçın nahiyəsində Torməgüt ətrafında qışlayır, başqa adı "Torpaqlı" olan Küştəş adlı yerə yaylayır, indiki Bayat kəndi yaxınlığında Doğan və Zəliyan çayları arasında kiçikliklə meşəgöl olurdu. 1823-cü ilə aid mənbəyə aid Sarcalı eli 5 kiçik maldar elətdən ibarət idi. XIX əsrin ortalarında otaraq həyata keçdikdən sonra Sarcalı adlı kəndlər yaranmış və bir-birindən fərqləndirilməsi üçün İncilli Sarcalısı, Yetim Sarcalısı, Dərgahlı Sarcalısı, Çəmənli Sarcalısı (yaxud Əmiraslanbəyli Sarcalısı) və Sarcalı-Yeddittə adlanmışdır.

Ağdam rayonu təmas xəttinə yaxın Çəmənli Sarcalısının sakinlərinin sevincinə isə sevinc çatırmaz, desəm, fikrimi daha düzgün ifadə etmiş olaram. "Bu kəndin əhalisi Ağdam rayonu işğal olunduğu 27 il ərzində elə bir gün olmayıb ki, ermənilər adığı güllə, mərmisi səsinə eşitməmiş olsunlar".

Bu sözləri bizə kəndin ağsaqqalı, 85 yaşlı Şahin Həşimov deyir. Şahin babanın fikrinə, həttə burda bir çox evlərə hələ müharibə başlamamışdan əvvəl cəmi ziyan dəymişdi." Aprel döyüşləri zamanı da bir çox evlər tam yarırsız halda düşdü. Vərsə olsun, dövlətimizi, bütün evləri yenidən təmir etdirdi. İndi də təmir etdirəcək. Əsas odur ki, biz qalib gəldik! Onsuzda ordumuzda, iqtisadiy-

GÖZÜN AYDIN, VƏTƏN!

Bir vətəndaş kimi, bir ağıslu kimi Ordumuzla, Ali Baş Komandan İlham Əliyevlə qürur duyuruq. Mən də Qarabağ müharibəsi iştirakçısı olmuşam. Gədəbəy rayonunda Başkənd aşırımının azad olunmasında döyüşçü kimi iştirak etmişəm. İndi isə bizim yarımcı qalmış Vətən torpaqları cənab Prezidentimizin uğurlu siyasəti nəticəsində azad olunub. Təkcə bizim Ciyri kəndimizdən 20 nəfər cəbhədə döyüşüb.

Bunlardan Törtər rayonunun Talış yüksəkliyində uğurla gedən döyüşdə bacım oğlu Musayev Forman Azad oğlu N sayılı hərbi hissənin tərkibində döyüşsəkən qol-pə yarası alıb, peşəkar hokimlərimizin səyi nəticəsində sağ qalmışdır. O, bu gün də orduya qoşularaq döyüş meydanında olmağa hazır olduğunu bildirir. Təki Vətən sağ olsun! Prezidentin formantıyla kəndimizin igid oşğərli İsmayilov İsmayıl Əsədulla oğlu, Abbasov Ümidvar Oqtay oğlu, Əhmədli İbrahim Hətif oğlu və başqaları təltif edilib.

2020-ci il Azərbaycanın tarixində torpaqlarımızın işğaldan azad olduğu il kimi əbəd qalacaq. Dövlət başçısı İlham Əliyev Azərbaycan xalqının yaddaşında Ali Baş Komandan, sərkərdə, xilaskar dövlət xadimi, milli qəhrəman və xalq məhəbbətini qazanan dahi kimi əbədli olacaqdır. Məhz Azərbaycan torpaqlarını işğaldan azad edən Ali Baş Komandan kimi.

Öz fəaliyyəti ilə regionun və dünyanın nüfuzlu liderlərindən birinə çevrilən İlham Əliyev bu statusu həmin daxili, həm də xarici siyasəti sayəsində qazandı. Qısa müddətdə rəhbərlik etdiyi ölkəni sürətli inkişaf modelinə çevirən, demokratik dövlət quruculuğu və sosial-mədəni institutların tədriqləyici fəaliyyəti ilə dünyada tanınan, beynəlxalq dialoqlar və yarıqlar məkənnə çevirən bir liderin dünyadakı böyük nüfuzu göz önündədir. Dünya ictimaiyyəti İlham Əliyevin necə lider olduğunu müharibə günlərində nüfuzlu kütləvi informasiya vasitələrinə verdiyi müsahibələrdən də aydın gördü. İstənilən hazırlıqlı jurnalist Azərbaycan Prezidentinin siyasətini savadı, dərindən töhfəklirdi, tarixi faktları yaxşı bilməsi qarşısında dayan bilmirdi. Prezident İlham Əliyev qarozlı suallarla ona müraicət edən xarici jurnalistlərin səviyyəsinə emir, əksinə, verdiyi sualları təmkinlə cavablayırdı.

İlham Əliyev orduda köklü islahatlar apararaq ölkədə ictimai-siyasi sabitliyi qoruyaraq, Ordumuzun daha da qüvvətləndirdi. Məhz onun sayəsində qəhrəman oşğər və zabitlərimiz torpaqlarımızı yağı düşməndən azad etdi. Yaralı torpaqlarımızı cana götürmək, viran olunmuş kəndləri, şəhərləri yenidən qurmaq üçün İlham Əliyev tərəfindən azad olunmuş torpaqlarda, xüsusilə də sərhədyanı ərazilərdə yaşayacaq və yaşayın əhalinin sosial-iqtisadi və

ziyyətinin yaxşılaşması üçün irimiyaşlı işlər görülməkdədir.

Bundan sonra da sərhədyanı zonada yerli və qayıdan əhalinin vəziyyətinin və təhlükəsizliyini daha da yaxşılaşdırmaq üçün tikilən bütün evlər, obyektlər, o cümlədən sərhədlərin qorunması üçün qarşıdırılan hərbi mühəndis-texniki qurğular müstəqil Azərbaycan Respublikasının mülkiyyətidir və bu da dövlət tərəfindən qorunur.

Prezident kimi İlham Əliyevin vətən və xalq qarşısında ən böyük xidmətlərindən biri də onun qüdrətli ordu yaratmasıdır. Bu gün Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin dünyanı ən güclü 50 ordusu sırasındadır. Ali Baş Komandanımız sayəsində ordumuzun maddi-texniki bazasını inanılmaz dərəcədə möhkəmləndirilib, ordumuz peşəkar kadrlarla zənginləşib. Prezident demişdi ki, bu ordu düşməni tam darmadağın etməyə və torpaqlarımızı azad etməyə qadirdir. Lakin bunu təcrübədə sübut etmək lazımdı və Ali Baş Komandan bunu etdi.

Qan tökülməsini istəməyən Azərbaycan Prezidenti telemüraciətində Ermənistanın başqa yol qoymadığını boyan etdi: "Mən Ermənistanla döfərlərə xəbərdaşlıq etmişdim. Amma görünür ki, bu, onlar üçün dərs olmadı. Bu dəfə də dərs veririk və verəcəyik. Bu gün şanlı Azərbaycan Ordusu böyük uğurla əks-hücum omlüyəti keçirir və torpaqlarımızı azad edir. Er-

mənistan işğalçı dövlətdir, bu işğala son qoyulmalıdır və son qoyulacaqdır".

Bəli, bu gün Azərbaycan Ordusu çox güclüdür. Lakin güclü ordunun olması heç də hər şey demək deyil. Qələbə üçün bu orduya komandanlıq edən, onu düzgün idarə edən, strategiyasını və taktikasını yüksək peşəkarlıqla müəyyənlaşdırən bir sərkərdənin varlığı mütləqdir. Qarabağda Ordumuzun genişmiyaşlı əzadətəmə omlüyətləri başlayanda bütün xalqımız və bütün dünya həmin ordumuzun, həm də onun Ali Baş Komandanının peşəkarlığını gördü.

Vətən müharibəsində bütün cətinliklərə, xarici qüvvələrin təzyiqinə cəsərlərinə sinə gərən və onları qətiyyətlə dəf edən Prezident İlham Əliyev Azərbaycan xalqının haqq işi uğrunda əsl fədakarlıq nümunəsi ortaya qoydu. Azərbaycan Prezidenti, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev son 500 ildə tarixi torpaqların ardıcıl şəkildə itirilməyə məhkum olmuş Azərbaycan xalqının milli mənlüyünü, gücünü özünə qaytardı, tarixi ədaləti bərpa etdi. Prezident İlham Əliyev qurucu lider, müzəffər sərkərdə və xalqımızın ən böyük arzularını gerçəkləşdirən şəxsiyyət kimi adını əbədli olaraq tarixə yazdı.

Qiyas MƏMMƏDOV Qarabağ qazisi

Faiq QİSMƏTOĞLU

O OĞLANI TAPIN

Azərbaycan tarixən öz igidləriylə, qəhrəmanlarıylə, döyüşçüləriylə fəxr edir, qürur duyur, onların qəhrəmanlıqlarının yaşadığılarını şahid olublar. Çünki bu xalqın çox qədim, çox zəngin, çox ulu bir keçmişə vardı. Keçmiş olmayın millətin gələcəyi də yoxdur. Ən azından ona görə ki, hər millətin, hər xalqın, hər dövlətin özünün keçmiş olsun... özünün milli adət-ənənələri, özünün tarixi yaşansın. O tarix, o keçmiş, o dövlət olmadan yeni yaradılmış dövlət heç vaxt əbədi və möhkəm duruş tapa bilməz.

Təbii ki, Azərbaycan dövləti də yarıdırı gündən, ayağa qalxdığı andan çox çətin anlarla, çox çətin sınaqlarla üzleşib. Yedəllilər zaman-zaman onun torpaqlarını işğal etmək istəyiblər. Onun varını, dövlətini talamaq arzusunda olublar. Bura ayaq qoyanda düşünlülər ki, yaqın asanlıqla istəklərinə nail olacaqlar. Düzdür, onlar bizim torpaqlarımızı illərə işğal ediblər, əsarət altında saxlayıblar, ancaq bu xalqın gücü, qüvvəti, müdrikliyi zaman gələndə birləşib və həmin yadelliləri məhv edib aradan götürüblər.

Aydındır ki, bizim torpaqlarımız da uzun müddət, yəni 30 il erməni işğalı altında olub. Ermənilər bizim bir-birindən gözəl bir-birindən möhtəşəm şəhərlərimizi, kəndlərimizi, yaşayış məntəqələrimizi işğal eləyiblər. Amma onlar elə düşünlülər ki, bu işğal əbədidir və bu işğalla biz barışmışıq. Çox təəsüf, onların xəstə düşüncəsi, xəstə təxəyyülü axırda başlarında çatladı və məhv olub geri çəkildilər. Təbii ki, bizim müzəffər Azərbaycan Ordusu rayonlarımızı, kəndlərimizi, qəsəbələrimizi bir-bir azad edəcək yeni bir tarix yazdırlar, yeni bir səlnaməyə qələmə aldılar.

Və bir daha göstərdilər ki, doğrudan da Azərbaycan xalqı, Azərbaycan dövləti, qüdrətli məmləkətimiz öz qəhrəmanları, öz igidləriylə həqiqətən də qürur duyula bilər. Bizim Mehdi Hüseynzadə kimi, Qafur Məmmədov kimi, Allahverdi Bağirov kimi, Əliyər Əliyev kimi, Şirin Mirzəyev kimi, Əlif Hacıyev kimi... yaxın zaman kəsiyində çox böyük qəhrəmanlarımız olub. Hələ mən tarixi keçmiş vərəqləyib Babək, Cavanşir, Qaçaq Nəbini və digərlərini xatırlamıram. Fakt faktlığında qalır ki, qəhrəman xalq elə həmişə xalqdır. İllər, əsrələr keçdikcə, o qəhrəmanlıq zamanında yenidən ayağa qalxır, yenidən dirilir, yəndən xalqına, millətində, dövlətinə arxa və söykək olur.

Mən ona görə bu yazını qələmə alıram ki, bu yaxınlarda ATV kanalının "Bizimləsən" verilişində çox maraqlı və yaddaqalan bir anı izlədim. Həmin verilişdə əslən Füzulidən olan keçmiş xüsusi təyinatlı və bu gün Qarabağ döyüşlərində oğlu ilə birlikdə iştirak etmiş həmin igid çox maraqlı hadisələri danışdı. O deyirdi ki, vaxtilə sabiq daxili işlər naziri, general Məhəmməd Əsədovun xüsusi təyinatlılarından olub. Ermənilər tərəfindən işğal edilmiş 30-a yaxın kəndlərimizin azad edilməsində yaxından iştirak edərək tarixi bir qələbə əldə ediblər. II Qarabağ Savaşında Füzulidən başlayaraq, Şuşaya qədər oğlu ilə birlikdə döyüş yolu keçib.

O, Şuşada gördüyü bir hadisəni çox həyəcanla, çox narahatlıqla və eyni zamanda, çox sevinc və qürurla danışdı. O deyirdi ki, orda qeyri-adi bir qəhrəmalığ göstərmiş 20 yaşlı Azərbaycan əsgərinin şücaəti hamımızın yadında qalib. Həmin igidin adını bilməsək də, görünlüsü sosial şəbəkələrdə yayılıb. Həmin əsgərin igidliyinə bir baxın. Şuşa işğaldan azad olunarkən çox ağır döyüşlər gedib. Həmin oğlan Şuşa yolunu təmizləmək üçün çox çətin anlar yaşayıb.

O, ölümlə üz-üzə gəlib. Şuşa şəhərinə giriş istiqamətində maneçilik törədən vurulmuş erməni tanklarını, eləcə də digər hərbi texnikaları təmizləmək üçün oğlan ağır yük maşınına əyləşir və bir-bir hərbi texnikaları yoldan çıxararaq yolu açır.

Və bu döyüşlərdə qəhrəmancasına şəhid olur. Bax, budur Azərbaycan Əsgəri! Bax, budur Azərbaycan oğlu! Bax, budur Azərbaycan vətəndaşı! Son ana qədərdə döyüşür və istədiyini nail olur və Şəhid olur. Bu cür oğlanlarımız, bu cür igidlərimiz, əsgərlərimiz yeni bir tarix yazıblar. Şuşanın er-

məni işğaldan azad olunmasında qeyri-adi bir qəhrəmanlıq göstərən bu 20 yaşlı oğlanın adı hələki məlum deyil.

Təbii ki, sosial şəbəkədə yayılmış o şəkilli tapılardan sonra bu igidin kimliyi bəlli olacaq. Amma fakt faktlığında qalır ki, onu tanıyanlar, onun igidliklərinin şahidi olanlar bu hadisəni qeyri-adi bir hadisə kimi canlandırırırlar... qəhrəmanlığını görüb qürur duyurlar.

Deməli, bu gün də Azərbaycan oğullarının arasında Mehdi Hüseynzadələr, Allahverdi Bağirovlar, Əliyər Əliyevlər, Şirin Mirzəyevlər, Əlif Hacıyevlər, Polad Həşimovlar var. Deməli, Azərbaycan xalqı zamanından və məkanından asılı olmayaraq, öz torpaqlarını azad edərək nəülmədən qorxur, nə də onları gözələyən çətinliklərdən çəkinir. Azərbaycan əsgərinin şücaəti, Azərbaycan əsgərinin qüvvəti və qüdrəti yeni bir tarix, yeni bir mərhələ və yeni bir zaman deməkdir.

Bu o deməkdir ki, doğrudan da qüdrətli və müzəffər Azərbaycan Ordusu bu gün nəinki Qafqazın, eyni zamanda dünyanın ən qüdrətli, ən güclü Ordularından biridir. Sözümlənən oğlan ondan ibarətdir ki, 20 yaşlı bu gəncin qəhrəmanlıq yolu öyrənilməli, onların keçdiyi döyüş yolları bir-bir gənc nəslə çatdırılmalıdır. Çünki bu qəhrəmanlar yeni bir tarix yazıb, yeni bir Qələbəyə imza atıblar. Onlar heç fikirləşməyiblər ki, işğal altında olan Azərbaycan torpaqlarının azad olunmasında iştirak edərək qəhrəmanlıq zirvəsinə yüksələcəklər.

Onlar fikirləşirdilər ki, gec-tez bu torpaqlarımız erməni işğalından azad olunmalıdır. Yeni bu gənclərin üsyanındakı Vətən sevgisi, bu gənclərin qəlbindəki Vətən məhəbbəti ən müasir silahdan, ən müasir hərbi texnikadan daha güclü idi. Onlar bir daha göstərdilər ki, doğrudan da Azərbaycan xalqı vulkan kimi püskürəndə onun qarşısında heç bir yadelli və onun havadarları dayana bilməz.

Bir erməni əsgərinin təəssüratları yadıma düşür. O yazır ki, biz 400 nəfərə qarşı vuruşanda elə fikirləşirdik ki, bunların hamısını məhv edəcəyik. Amma döyüş ərəfəsində 400 nəfərin arxasında ondan da artıq bir qüvvənin gəldiyinin şahidi olurdur. Əsgərlər yaralı olsalar da, pələng kimi üstümlüzə şığır, o vahimənin qorxusundan biz silahı atıb qaçırdıq.

Bəli, bax, budur Azərbaycan Əsgərinin gücü! Bax, budur Azərbaycan Əsgərinin qüvvəti! Bax, budur Azərbaycan əsgərinin qüdrəti! Bu müzəffər Ordunun qarşısında heç bir qüvvə, heç bir düşmən dayana bilməz. Şuşa bax belə bir qeyrətli, qüdrətli oğullarımız tərəfindən azad edildi. Digər şəhərlərimiz, kəndlərimiz, qəsəbələrimiz kimi Şuşanın azad olunması yolunda qəhrəmanlıq göstərmiş və o yolda şəhid olmuş oğlanlarımızın, igidlərimizin xatirəsi bir an da bizim yadımdan çıxmamalıdır. Onları hər an, hər dəqiqə, hər zaman yad etməliyik... ən azından onları xatırlamalıyıq... şəhid məzarlarını ziyarət etməliyik... onların doğmalarına, əzizlərinə arxa durmalıyıq... göz yaşını silməliyik və təsəlli verməliyik ki, onlar övladlarının itkisini hiss etməsinlər.

Hiss etsinlər ki, onların övladları əbədi yaşayır. Şəhid kimi, qəhrəman kimi bu dövlətin, bu xalqın arxasında duran qeyrətli oğullar kimi. O oğullar aslan parçası idi... O oğullar ölümdən qorxmayan igidlər idi... O oğullar inandırıldı ki, Şuşanı da alacaqlar, Kəlbəcəri də alacaqlar, Laçını da alacaqlar, Füzulini də alacaqlar, Cəbrayılı da alacaqlar, Zəngilanı da alacaqlar, Qubadlıyı da alacaqlar. Və oğulların gücü, qüvvəti, qüdrəti ilə o şəhərlərimiz, o kəndlərimiz, o qəsəbələrimiz hamısı erməni işğalından azad edildi. O şəhid şəhərlərimiz, şəhid kəndlərimiz, şəhid qəsəbələrimiz hiss elədi ki, bəli, bu torpağın yiyəsi gəldi...onu ayağa qaldırdı... o torpağı dirilti və o torpağı yağlardan azad etdi...

Azərbaycan qüdrətli dövlətdir! Azərbaycan güclü dövlətdir! Çünki Azərbaycan dövlətinin ilham Əliyev kimi Ali Baş Komandanı və prezidentı var. Müzəffər Ordusu var, gücünü və mübariz xalqı var. Güclü və mübariz xalqı isə heç vaxt, heç zaman məhv etmək mümkün deyil.

Azərbaycan xalqı tarixinin ən möhtəşəm və yaddaqalan günlərini yaşayır. Xalqımız bu an uzun illərdir ki, gözəlirdi. İşğal altında olan torpaqlarımız 44 gün ərzində müzəffər dövlət başçımızın rəhbərliyi ilə ordumuz tərəfindən azad olundu.

44 günlük Vətən müharibəsində qəhrəmanlıqla döyüşən igid əsgərlərimizlə yanaşı, onların sağlamlığı keşiyində dayanan, yaralı əsgər və zabitlərimizin həyatlarını xilas edən fədakar tibb işçilərimiz də şərəfli bir tarix yazdırlar. Onlar Vətənimizi qoruyan əsgər və zabitlərimizin sağlamlığının keşiyində dayanaraq tədqiri-layiq xidmətləri ilə qələbə sevincini yaşayan xalqımızın sevgi və rəğbətini qazandırlar.

Vətənin dar günündə yaralı zabit və əsgərlərimizin sağlamlığı keşiyində duran tibb işçilərindən biri də akademik C.M.Abdulla-yev adına Elmli-Tədqiqat Kardiologiya İnstitutunun tibb bacısı, əslən Şuşadan olan Günay Tağıyeva olub. O, Vətən müharibəsi başlayan gündən - 27 sentyabrın Saatlı rayonunun mərkəzi xəstəxanasına ezam olub. Müharibənin son günündə doktorlarla çiyin-çiyinə yaralıların sağlamlığının keşiyində dayanıb. Günay Tağıyeva 44 gündə həm sevinc dolu, həm də ağır hisslər keçirib. Tibb işçisi, vətəndaş kimi üzünə düşən vəzifələrin öhdəsindən bacarıqla gəlib. Gecə-gündüz demədən fədakarlıqla, yorulmadan ana-bacı qayğısı ilə yaralı əsgərlərimizin xidmətində dayanıb. On cəbhədən gətirilən yaralıları hemkarları ilə birgə tibbi

SUŞALI TİBB BACISININ 44 GÜNÜ

yardımlar göstərib. Səhiyyə işçiləri-mizlə birlikdə Günay xanım yüzlə-lə əsgərimizin həyata qaytarılmasında, yaralıların şəfa tapmasında gərgin emək sərf edib, onların dər-dinə şərək çıxıb.

O zəfər dolu 44 gündə günlərlə yuxusuz qalsa da, bir an belə yor-gunluq, çiyində olan ağır yükü hiss etməyib, əsgərlərə yardım etməkdən bezməyib, əsgərlərimizə "can" deyərək onların xidmətində durub. Ağır, məsuliyyətli iş olsa da, vətə-nin qeyrətli övladlarının xidmətində durmaq kimi şərəfli işdən qürur hissi keçirib. Günay xanımın öm-rünün "44 günü" ilə bağlı kövrək xatirələri var:

- Çox ağır günlərin şahidi oldum. Mən ömrüm boyu o günləri yaddaşından silə bilməyəcəm. Dəhşətlər gördüm - ölümlə üz-üzə qalan əsgərlərimizin iniltilərini eşitmək çox ağır idi. Qəhrəman əsgərlərimizin tam sağalmadan yenidən cəbhəyə qayıtmaq istoklə-rini təkidlə bildirdilər - votən övladlarının bu votən sevgisindən heyrotə gəlirdik.

Düşmən mərmisindən üzü, gözü yanaraq sifəti tanınamaz hala düşmüş əsgərimizin "Mən nişanlıyam, sifətim düzələcəkmi?" sualını dinləmək çox çətin idi. Psixi durumu pozulmuş əsgərin ön cəbhədə olduğu kimi hərəkətlər etməsi qəlbələri dağılaydı. Fəqət, bu qəlbə ağırları ilə əsgər və zabitlərimizin sağlamlığı keşiyində durmaqdan qürur hissi keçirirdim. Onlar üçün nə etmişikse, çox az-dır. İgidlərimizin haqqını heç vaxt ödəyə bilmərik. Bütün şəhid-lərimizin, qazilərimizin qarşısında baş əyirəm. Onlar mənə Şuşa-nı qaytardılar. Əsrarəngiz təbiətində - dağılmaqda, suyunda, çayın-da xüsusi gözəlliyi olan Şuşanı. Turşsu yaylaqları, Səkilə buləği, İsa buləği. Şəmin buləği, əfsanəvi "Cidir düzü"nü yenidən mənə, Azərbaycan xalqına, xalqımızı sevənlərə bəxş etdilər. Hər bir evin, küçenin, möhtəşəm qala divarlarının, məscidlərin, qədd-qə-motli minarələrin, özəmətli qəsrələrin qalıqları olan Şuşanı. Qurd-lar, Seydili, Culfalar, Quyuluq, Çuxur, Dördlər Qurdu, Hacı Yusif-li, Dörd Çinar, Çöl Qala, Mərdinli, Saatlı, Köçərli, Mamayı, Xoca Morcanlı, Dəmirçi, Hamam Qabağı və Təpə məhəllələri bizə qay-taran Ali Baş Komandanımız İlham Əliyevə, igid əsgər və zabit-lərimizə ömrüm boyu borcuyam...

...Müharibə arxada qalsa da, tibb bacısı Günay Tağıyeva yenə də insanların sağlamlığı keşiyindədir. O yenə də ailə üz-vlərindən ayrılaraq cəbhədə cəbhəyə atılıb. İxtisaslaşmış modul xəstəxanada ölkənin koronavirus bəlasından mümkün qədər az itkilərə çıxması üçün mübarizə tədbirlərinə qatılıb.

Şəfalı əllərin var olsun, Şuşalı qız!

Hikmət Xudiyev, əməkdar jurnalist

YADDAŞIMA İŞİQ SALAN MƏQAMLAR

Təşəkkür məktubu

Bu ilin sentyabr ayının 27-dən başla-yaraq keçdiyim 30 illik ömür yolu anba-an yaddaşımda təzələnməyə, gözəlrimi-zin ölümdə canlanmağa başladı. Elə bil ki, o illərin, o günlərin hər biri canlı hə-m-söhbət oldu mənimlə. Üz-üzə, göz-gözə dayanıb həm mənimlə danışıb, həm də mənə gəstərdi... Necə olub? Nələr olub? Və bir də bunlar mənim və çevrə-məm həyatımda hansı izlər qoyub, keçib gedibdi.

Bəli, bu xatırlamalar təkcə təmasda ol-duğum adamların mənə söylədiklərinin işi-ğında, eləcə də mətbuatdan, radio və tele-viziyadan ekranından, efrindən oxuduqla-rımın, dinlədiklərimin təsiri ilə yenidən ya-şananlardır. İnanın ki, bu söylədiklərim bir söz adamının xəyalının, arzularının, yuxu-larının səsinə daha çox reallığın özüdür. Və mən də həmin reallığın içərisində bir daha gördüm və inandım ki, insan yaddaş-ı yazılı bir kitabdır. Onu hər hansı bir təsir-dən, hər hansı bir hadisədən, hətta sevinc və kədərdən də vərəqləmək, oxumaq mümkündür. Əgər vərəqləyib oxuyursan-sa, deməli, sənə bir azıq duyğusalıq olarsa, mütləq xatırladığın məqamlara dö-nəcəksən, onları təkrar yaşayacaqsan.

Burda bir məqam da var. O da xatırladı-ğımı, təkrar yaşadığını qiymətləndirmək, saf-çürük etmək, doğrursunu, əyrisini an-layır qiymətləndirməkdir. Bax, bu söylədik-lərimin işığında mən 1988-ci ilin fevralın-da bu ilin noyabr ayının 10-a qədər yaşa-dığım ömrüm qərarlıqlarına da baş vurmu-şam, nurlu anlarıma da. Onda görmüşəm ki, Xankəndində işləməyə göndərilmiş üçün mənə xeyir-dua verən, mənə yol gö-stərən dəyərləri ağsaqqalımız, həmin illərdə Füzuli rayonuna rəhbərlik edən Aslan Mehdiyev necə ümidli idi. Erməninin qar-şısına əliyalın çıxır, sərhəd kəndlərində sə-hərlərini açır.

Həmin məqamda düşmən mənim üçün heç kim idi. Sözümlənən həqiqi mənasında mü-haribənin ilk illərində biz düşmənin qarşı-sına daşıla, əl ağacıyla çıxırdıq, inandırıldı ki, sovet hökumətinin hansısa bir guşəsin-də ermənilər, ümumiyyətlə, kimsə bu cür qudurganlıq edərd. Üstəlik, Xankəndində baş vərənlər, komendant saatının tətbiqi, sovet ordusunun bölgədə yerləşdirilməsi mənə belə bir ümid işığı yandırmışdı ki, qısa zamanda hər şey bitəcək, erməni ter-rorcuları, erməni saqqallıları, erməni spə-sionistləri qısamın qarşısında cavab verəcək-lər. Amma...

Zaman gəstərdi ki, mən xeyli yanılı-m-şam. Sovet hökumətinə ümid olub Qara-bağı, ata yurdumu, doğulduğum ocağı itirmişəm. 1993-cü ildə Füzulini işğalı-na sayılı günlər qaldığı bir zamanda ra-yona rəhbərlik Nəbi Muxtarova tapşırıldı. Məhz həmin andan sonra rusların kö-məyi ilə Füzulini işğal edən ermənilərin hücumlarının sayı daha da artdı. Füzulil-ər məcbur olub Arax çayına üz tutdular.

Beləcə, başladı füzulilərin köçkün həya-tı. Biz hamımız o dövrün sıxıntılarını təkcə yurdusuz adamlar kimi yox, həm də çiyin-də ləkə olan Allah bəndələri kimi yaşadık.

Əslində bu yaşamaq deyildi. O yaşantı ne-çə-neçə soydaşımızı vaxtsız-vədəsiz elim-zidən aldı. Onların arasında könül dostum Vahid Əlifoğlu da vardı. O Vahid ki, hər də-fə görüşəndə özünün məşhur seirilərindən birində dediyi misranı təkrarlayırdım:

Qaldı Məlikməmməd, qaldı quyuda...

Hə, biz quyuda qalsaq da, xalqın istəyi ilə yenidən hakimiyyətə qayıdan Ulu Ön-dərin rəhbərliyi altında həyatımız yenidən qurulmağa başladı.

Yavaş-yavaş çadır qəsəbələrə fin ev-lərinə köç yolu salındı. Bax, həmin zaman-da Füzuliyə rəhbərlik edən Nəbi Muxtarov da öz həmyerlilərinə çörək vermək üçün Füzulini işğaldan azad olunmuş ərazilə-rində, eləcə də Haramı düzəndə taxıl əki-ninə başladı. Evlərimizdən, ailələrimizdən çörək növbəsinə durmaq kimi sıxıntılı an-lar ayağımızı qədər...

Ümumiyyətlə, Nəbi müəllimin işlədiyi 17 il ərzində yeni qəsəbələr, şəhərciklər salındı. 70 min nəfərdən artıq füzulili öz torpağına qayıtdı, əkin-biçinlə məşğul ol-du, təsərrüfat qurdu...

Hamiya məlum olan bu gerçəkliyi mənə yenidən yaşadın, yenidən xatırladın Nəbi müəllimin telekanallardakı çıxışı oldu. Onun məntiqli şəkildə sualları cavablandır-ması, hər kəsin halı haqqını xatırlatması, eyni zamanda, bizi Füzulimizə, bütövlükdə Qarabağımıza qovuşduran, ərazi bütövlü-yümüzü bərpa edən Ali Baş Komandanı-nın rəşadətine, cəsarətinə layiqli qiymət vermək fikrinə səsləndirməsi şəxsən mən-də bir fəxarət hissi yaratdı. Çünki arxada qalan illərin hardan başlayıb harda qurtu-larsa bu Qələbəyə gələn yol idi. Həmin yol-u da bizdən öhdə gedən Azərbaycan pre-zidenti cənab İlham Əliyev olmuşdu. De-məli, bizi zəfərə aparan Komandanımız bizim hər birimizdən daha çox Qarabağ üçün, Azərbaycan üçün çalışıb, gecesini gündüzünə qatıb və bu Qələbəni təmin etdi. Qələbənin müəllifi olan Ali Baş Ko-mandanımıza Azərbaycanın Milli Qəhrə-manı adı verilməsi təkilifini dilə gətirən, onu həm mətbuatda, həm efridə süyləyən Nəbi müəllim bizim hər birimizin daxilində olan istəyi həm açıq şəkildə, həm də mənti-qli şəkildə bütün xalqımıza çatdırdı. Dü-şünürəm ki, onun çağırışı mütləq eşidilə-cəkdir, onun müraciəti dəyərləndiriləcəkdir!

... Bəli, mən Qarabağ savaşının, köç-künlüyün nə olduğunu çox gözəl bili-rəm. Çünki bütün bunlar ömrümlün 30 illidir. Əslində çoxəlif ifadə etsəm, 32 ildir bu! Bu illərim sonunu sevincə qovuş-du. İstədiyim, istədiyim ümid işığını ye-nidən alovlandıran Ali Baş Komandanı-mıza layiq olduğu ən yüksək adları ver-tilməsinə təkilif edən ağsaqqal dostları-m, Nəbi müəllimə, həmçinin digər ziyalı-larımıza mən də qoşuluram. Sadəcə, bir vətəndaş kimi mən də səsvermə olarsa, hər iki əlimi qaldırmağa hazı-ram!..

Əbülfət MƏDƏTOĞLU

Azərbaycan əsgərinə ümumxalq məhəbbəti: Sevgi ilə, sevinclə göndərilən sovqat payı..

Rəşadətli ordumuzun düşməne vurduğu sarsıdıcı zərbələr 30 ildir erməni zülmündən əziyyət çəkən xalqın ürəyindən olub. Məsələn, arazdırılmaya görə, Ermənistan ordusu ümumi dəyəri 16 milyon olan 32 səhra topu, 17,5 milyon dəyərində 5 radar, 52 milyon 25 ÇNRA və s. itirib. Bir sözlə, uzun müddətdən sonra Azərbaycan xalqının həsrətində son qoyulur. Rəşadətli Ordumuzun gücü hesabına tarixi ədalət bərpə olunur. Şanlı Azərbaycan Ordusu işğal altında olan torpaqları geri qaytarır.

Azərbaycan xalqı sevincini-sevgisi-ni Azərbaycan Ordusuna özünəməxsus yollarla bildirir.

Hər kəs bu qələbəyə, və zəfərə bir kömək, bir yardım etmək üçün sanki yarışa çıxıb. Orduya dəstək məqsədilə xalq könüllü səfərbərliyə gədir, əsgər-

lərin ərzaq, su və s. ehtiyatlarını ödə-mək üçün yardımlar edir, yaralılara kö-mək üçün qan verməyə çalışırlar. Bun-larla yanaşı, ölkəmizdə fəaliyyət gö-stərən hökumət və qeyri-hökumət müəssisələri, şirkətlər, imkanlı şəxslər Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələrinə Yardım Fonduna ianələr etməklə ordumuza və dövlətimizə də-stək kampaniyasını həyata keçirirlər.

Müdafiə Nazirliyi Ordumuza göstə-rilən diqqət və qayğıya görə xalqımıza dərin minnətdarlığını bildirir. Hazırda Azərbaycan Ordusunun hərbi hissələri, xüsusilə də ön xətt bölmələri bütün tər-

rini bildirdikdən sonra nəhayət, yar-dımlar qəbul edildi və xeyli miqdarda yardım bağlamalarını lazımi yerə təh-vil verildi.

Bu günlərdə Müharibə Veteranı Qadınlarına Sosial Yardım İctimai Bir-liyi səkkizinci dəfə ordumuza sovqat aparıb. Beləki, birliyin rəhbəri Radə Abbas bildirir ki, nəbzli əsgərlərimizin nəbzli ilə bir atan insanlar var ki,ona müraciət edirlər: "Həmin soydaşlarımız sevə-sevə hazırladıqları sovqatın işğal-dan azad edilmiş ərazilərdəki mövqe-lərdə dayanmış Azərbaycan əsgərlə-rinə çatdırılmasını bizdən xahiş edirlər. Biz də öz növbəmizdə həm birliyimi-zin, həm də soydaşlarımızın maddi dəstəyini yerinə çatdırmaqdan məm-nun oluruq".

Radə xanım onu da vurğuladı ki, bu dəfəki sovqat payımız bu dəfə Azər-baycan ordusu tərəfindən noyabr 8-də erməni işğaldan azad olunmuş Şu-

şaya çatdırıldı: "Xüsusilə anaların gön-dördiyi isti corabların, alt geyimlərinin, şirniyyatların, vacib ərzaqların Şu-şaya çatdırılmasında köməyi dəyən in-sanlara birliyimiz adından dərin təşək-kürümüzü bildiririk. Hədiyyələrinin çatdığını bilən anaların sevincini gör-söydünüz..."

Qeyd edək ki, bu dəfə yardımın toplanmasında, çatdırılmasında əməyi olan iki əsgər anası, Bioloji Təbabət Klinikasının hakim-pediat-rı Aytan ismayızadə, I Qarabağ dö-yüşlərinin iştirakçısı olmuş Solmaz Əliyeva, Qarabağ müharibəsi vete-ranı Viqar Abbasov, Vüsal Həsəno-v, Cavanşir Paşayev və başqaları da görükləri işdən məmnun olduqlarını dilə gətirdilər.

Əntiqə Rəşid "Ədalət" qəzetinin Qarabağ bölgəsi üzrə xüsusi müxbiri

Layihənin istiqaməti: Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münacişəsi haqqında həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması, Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

№ 135 (2169) 1 dekabr 2020-ci il

1987-1992-ci illərdə Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ regionunda nələr baş verirdi?! (Bizim çoxlarımızın bilmədiyimiz həqiqətlər...Xankəndi)

(əvvəlki ötən saylarımızda)

Ermənilər dünyaya yalnız pis əməllər üçün gəlirlər...

Xocalıdakı qırğına imza atanlar: Robert Koçaryan, Serj Sarkisyan (onların hər ikisi Ermənistanın prezidenti olmuşdular), Karo Petrosyan (Əsgəranda idarə reisi olub), Armen İsaqlıov (Əsgəranda daxili işlər idarəsinin reisi olub), R. Atayan, Z. Movsesyan, H. Poqosyan, A. Manuçarov, Vitali Balasanyan (Əsgəranda iki azərbaycanlı gəncləri qətlə yetirən), A. Şahbazyan, Bako Saakyan, Silva Kaputikyan, Zori Balayan, Seyran Ohanyan, Nikol Paşinyan (hazırda Ermənistanın baş naziridir) və digərləri təkcə işğallara rəhbərlik etməyiblər, eyni zamanda onlar girovlarla daşatılmış işğencilər veriliblər.

Yeri gəlmişkən onu da qeyd etməliyik ki, 2018-ci ildə küçə yürüşləri ilə Ermənistanın baş naziri kürsüsünə yitələmiş, faşist ideologiyasının təbliğatçısı kimi tanınan, yüksək insani keyfiyyətlərdən tamamilə uzaq olan, danışıqları bilməyən, öz sərəmsə bəyanatları ilə gülməli vəziyyətə düşən Nikol Paşinyan və Xankəndindəki qondarma rejim rəhbəri Aralık Aruturyan özlərindən əvvəlki sələflərindən: Robert Koçaryandan və Serj Sarqisyanın cinayətkar oğulları ilə geri qalmamışdır. Hətta Nikol Paşinyan XXI əsrin ən şəfətsiz insanı kimi tarixə düşmüşdür. Onların Azərbaycan ərazilərinə və azərbaycanlılara qarşı düşmənçilik siyasəti nəticəsində Azərbaycan müharibə meydanına çevrilmiş, sayızsız həssas kəndlər və şəhərlər dağıdılmış, günahsız insanlar kütləvi şəkildə soyqırımına məruz qalmışdır. Qərribədir ki, künyanı Beynəlxalq Təşkilatları Xocalıda olduğu kimi, yenə səslərini çıxarmırlar.

BMT-nin, ATƏT-in və bir çox Beynəlxalq Təşkilatların, Azərbaycanın dövlət rəhbərləri və səlahiyyətli nümayəndələrinin son 30 il

də "iki başlı" oyun oynayan Ermənistan rəhbərləri ilə bir masa arxasında oturmağa - "danışmalar" aparmağa sövq etmələri, onların Azərbaycan xalqına xəyanətləri, - yeni pərdəarxası oyunları, dünya xalqlarına məlum oldu... Ele bunun nəticəsidir ki, son 30 ildə Azərbaycan əraziləri işğal altında qalmışdır... Bunun nəticəsidir ki, bu gün Qərbi Azərbaycanda (Ermənistan)da, eləcə də Dağlıq Qarabağda və onun ətrafındakı 7 rayonda bir nəfər də olsun azərbaycanlı qalmamışdır. Məgər, Beynəlxalq Təşkilatlar 1988-2020-ci illərdə fasiləsiz olaraq Ermənistan və havadarları tərəfindən Azərbaycanın yüzlərlə şəhərlərini, kəndlərini xarabalığa çevirdiyini, yüz minlərlə günahsız insanların kütləvi soyqırımına məruz qaldıqlarını görmürülər?! Məgər, Beynəlxalq Təşkilatlarda çalışan səlahiyyətli insanların övladları, ana-bacıları yoxdur?! Görəsən erməniləri müdafiə edən ölkələr niyə öz ölkələrində ermənilərə torpaq vermirlər?

Bəs bu Beynəlxalq Təşkilatlar, Qurumlar hara baxırlar, nədən ötrü yaradılıblar?... Xocalının işğalı gecəsi Dağlıq Qarabağdakı "Xüsusi Təşkilat Komitəsi"nin ermənilərə atılmış qətlə nəticəsində Şuşa-Xankəndi, Xocalı və Ağdam yolları tamamilə bağlı olduğu üçün Xocalıya Şuşadan kömək edə bilmirdik.

Xocalının işğalı nəticəsində: 613 nəfər şəhid olmuşdur; O cümlədən: Qocalar 70 nəfər; Qadınlar 106 nəfər; Körpə uşaqlar 63 nəfər; Ağır yaralananlardan 487 nəfər; uşaqlar 76 nəfər. Girov götürülənlər 1275 nəfər; Yeri bilinməyənlər 155 nəfər. Tamamilə məhv edilmiş ailə 8. Bir valideynin itirənlər 130, uşaqlar 63 nəfər. Hər iki valideynin itirənlər 26 nəfər...

Artıq Xocalının, Quşçuların, Malibəylinin, Xocavəndin, Ağdabanın, Şuşanın, Laçının və digər el-obaların işğalından 28 il ötür keçmişdir.

Həqiqət: Qürur hissi ilə qeyd edək ki, Azərbaycan xalqı işğal altında olan kənd və şəhərlərimizin çox hissəsi 2020-ci il sent-

yabr ayının 27-dən başlayaraq Ali Baş Komandanımızın - Allahın Azərbaycan xalqına bəxş etdiyi cəsur sərkərdəmizin - İlham Əliyevin rəhbərliyi altında qəhrəman ordumuz tərəfindən bir çox şəhər və kəndlərimiz düşməndən azad edilmişdir. Heç şübhəsiz ki, bir qarış torpağımız da işğal altında qalmayacaqdır!

1987-1992-ci illərdə Dağlıq Qarabağda baş vermiş hadisələrin yaranma səbəbləri Hamımıza məlumdur ki, keçmiş SSRİ-də "yenidənqurma" siyaseti ortalığa atılma bu siyasətin əsl mahiyyətini təhrif edən abırıs siyasətin bir növüdür. "Yenidənqurma" geniş məzmunlu və sərhədlərini yenidən qurulanın kitab gündəmə gətirməyə başladılar. Bəri başdan qeyd edək ki, Sov.İKP MK-nın baş katibi M.Qorbaçovun ortalığa atdığı "yenidənqurma" siyasəti azərbaycanlıların yenidən qırılması və ərazilərinin yenidən işğalı ilə nəticələnirdi.

Ermənilər uzun illərdən bəri daşnak partiyasının ideoloji səbbəxanasında ərsəyə gətirilmiş bədnam "Dağlıq Qarabağ" problemini ortaya atdılar və Dağlıq Qarabağı Azərbaycandan qoparmaq üçün hər tərəfdən hücum başladılar. Əslində ermənilər bu iş-

1988-ci ildə yox, on illərdən əvvəl hazırlıq görürdülər. 1987-ci ilin payızında erməni daşnak lobbisinin mərkəzi sayılan Fransada erməni şovinizminin ideoloqu, akademik Abel Aqanbekyan ermənilərlə keçirdiyi görüşdə azərbaycanlılara qarşı hücum siqnalı ilə murdar bir bəyanat vermişdir. Bu bəyanatdan ruhlanan dünya ermənilərinin, Ermənistanın, o cümlədən Azərbaycan Xankəndi şəhərini işğal edib terror yuvasına çevirmiş ermənilərin 1987-ci ildə azərbaycanlılara qarşı fikir və münasibətləri kökündən, özü də xəyanətkarcasına dəyişməyə başladı. Ermənilər həmin ilin sentyabr ayında Xankəndi şəhərindəki Elektrik Lampaları Zavodunda işləyən azərbaycanlıları heç bir səbəb göstərmədən işdən qovmağa başladılar. Zavodun direktoru qatı-sovinist Albert Seyranyan hadisələrin qızışdırılmasının əl fəal iştirakçısı kimi tanındığı halda, o vaxtlar Azərbaycan hökuməti tərəfindən onun bəsinə heç bir ciddi təcrid görülmədi. Ermənilər cəzasız qaldıqlarına arxayın olaraq gündən-günə azğınlaşaraq azərbaycanlılara qarşı təxribatlara başladılar. Nəticədə Azərbaycan həm ermənilər, həm də ermənipərəst qüvvələr tərəfindən zorla münacişəyə

çəlb edildi. 1987-1992-ci illərdə müharibəyə hazır olmayan Azərbaycanı Ermənistan informasiya blokadasına da almışdı. Erməni təbliğatı altında olan bir çox dövlətlər, qruplar Azərbaycan həqiqətlərinə yer ayırmırdılar. Ermənilər həm beynəlxalq aləmdən, həm də xüsusi olaraq Moskvadan güclü dəstək alırdılar. Beləliklə, Dağlıq Qarabağ münacişəsinin miqyası genişləndirdi. Bir sözlə, ermənilər müharibəyə tam hazırlaşmışdılar. 1987-ci ildə Dağlıq Qarabağın hər yerində, xüsusilə də daşnakların terror yuvasına çevirdikləri Xankəndi şəhərində işləyən erməni milis işçiləri də azərbaycanlıları hədələyərək öz doğma yurdlarından, ev-əşiklərindən çıxıb getmələri məsləhət biliblərdi bizim iqtidar sahiblərimiz hadisələrin hansı sonluqla bitəcəyinə əhəmiyyət verməyərk susmağa, vəzifə kürsüsündən yayınmağa, gənclərə "bəzənməliçilik" və "qardaşlıq" ruhu məhənlər və seipilər öyrətməyə üstünlük verirdilər. Azərbaycan radiosu dağlıqları da xalqımızın Vətən nəğmələrinə yer ayırmırdı... Düşünürəm ki, düz sözdən heç kəs inciməz...

1988-ci ilin fevralında Xankəndində - Dövlət Dram Teatrının binasında) vilayət partiyası təsərrüfat fəalları ilə keçirilən yığıncağın rəyasət heyətində Azərbaycan SSR-nin dövlət və hökumət rəhbərləri ilə bir sırada ayaqlaşmış erməni başçılarının yuxarı orqanların tapşırığı ilə azərbaycanlı pionerlər "Qardaş olub ellərimiz" mahnısı ilə salamatlaşmışdılar. Görəsən, hansı qardaşlıqdan, hansı dostluqdan söhbət gedirdi? Ele burdaca bir hadisəni də söyləməyə yerinə düşər: 1988-ci il 22 fevralda (ikinci mitinqdən sonra) Xankəndi şəhərində vilayət sovetinin binasında keçirilən partiya fəalları yığıncağında Ermənistan KP MK-nın birinci katibi K.S.Demirçiyən də gəlmişdi. "Krunk" təşkilatı liderlərindən Henrik Poqosyan, Stepanakert Şəhər Partiya Komitəsinin birinci katibi Zaven Movsesyan, Qarabağ İpək Komitəsinə partiya təşkilatı katibi Robert Koçar-

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kəndli İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondu

yan və digər ermənilər Azərbaycan KP MK-nın birinci katibi Kamran Bağırov və onun yanındakı hökumət nümayəndələrini iclas zalına buraxmaq istəməmişdilər. H.Poqosyan binanın girəcəyinə - qapının ağzında dayanıb Kamran Bağırovun içəri keçməsinə icazə verməyəndə K.Bağırov əl atıb Poqosyanın boğazından yapıyıb onu bir cansız əşya kimi kənara tullamışdı. Poqosyan arxası üstə yere yığılmışdı. Bunu görə ermənilər qorxub qapının ağzından qaçıb dağılımışdılar.

Həqiqət: Səmimi deməliyik ki, Azərbaycan KP MK-nın birinci katibi K.Bağırov cəsarətli addım atsaydı Dağlıq Qarabağda baş vermiş hadisələrin liderlərinin səsinə ana bətinə (əle ilk vaxtlarda) boğa bilirdi. Lakin o, buna cəsaretsizlik göstərdi. Nəticədə ermənilər Azərbaycan hökumətini zəifləyən istifadə edərək gündən-günə azğınlaşdılar...

Həmin tədbirdə Moskvadan Xankəndinə göndərilmiş nümayəndələrin əsas məqsədi Dağlıq Qarabağda erməni və Azərbaycan millətləri arasında düşmənçiliyi qızışdıraraq, fasiləsiz mitinqlərə, azərbaycanlıların işdən qovulmasına, onların evlərinin yandırılmasına başlıqlı olan H.Poqosyanı Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətinə birinci katib seçmək olmuşdur.

Moskvadan Xankəndinə göndərilmiş erməni təəssübkeçlərinin inadkarlıqları sayəsində H.Poqosyan nəzərdə tutulan vəzifəyə "seçilmişdir".

(ardı növbəti sayımızda)

Əyvvül Sırlanlı, sair-publisist, əməkdar müəllim, AYB-nin üzvü, müharibə və əmək veteranı

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ YANINDA KÜTLƏVİ İNFORMASIYA VASİTƏLƏRİNİN İNKİŞAFINA DÖVLƏT DƏSTƏYİ FONDUNUN MALİYYƏ YARDIMI İLƏ

Pərvanə Bayramqızı

"Klassik oxucu sənətkarın yazdığı onun özündən daha yaxşı başa düşə bilər". Özümlə yaxşı oxucu hesab etməyə məni bir az da Əbu Turxanın bu fikri "təhrir etdi". "Yaxşı təndiqçi əsərdə sənətkarın özünün demək istədiklərini də aşkar edir" fikrindən sonra işə əməlli-başlı cəsərtlənib oxucuları iki qrupa böldüm; şairlə şeiri enilənə qədər "bəh-bəh" eləyən və şeirin ruhuna uyğun olaraq şairi ya səvon ya da ona acıqlanan oxucu. (Kitabxanəsizlikdə oxucu tipləri başqa cür təsnif edilir.) Əbu Turxandan sitat götürmüşəm onun başqa bir fikrini də yazım. Deyir ki, "Önəmli o deyil nə haqqında və ya kimin haqqında yazılıb, önəmli odur ki, kim yazıb!" Qaimaqlı salmaq, sadəcə, "biz belə düşünürük" deyib də keçək. Köhnə kitablarda olduğu kimi bu mətndə də Visarion Belinskiy sitat gətirilsə pis heç nə baş verməz: "Şair həqiqəti sübut etmir, o onu göstərir". Bu yerə bir fikir də mənəndən gəlsin: şair öz həqiqətini göstərir, obyektə çox vaxt öz baxış bucağından yanaşır, hadisələri öz mövqeyinə uyğun dəyərləndirir. Amma şairin həqiqəti hamının gərəyinə çevrilir. O həqiqəti şairdən alır hərə öz bildiyi kimi yozur, öz dünyasına aid edir. Çünki çoxu o cür düşüncə, sadəcə duyğuları bədilləşdirmək qabiliyyəti yalnız seçilmişlərə verilib. Şeirlə məni sözbə sevgim, misralardan duyulan ruhu əzizləməyim doğma-laşdırıb. Hələ uşağım ikən hər hansı bir fikir formalasdırın şeirləri sevirdim. Bəşərə əzbərləməyirdim. Oxuyanda şeirin "mənə nə deyəcəyini" gözləyirdim. Şeiri insan sandığımdan axırda dost oldum.

Gözləyin bir dəqiqə...

yaddaşımda "axtırsız aparım"... gördüm ilk dəfə oxuduğum şeir hansı idi? He, xatırladım. Ele mənə də sizi kimi bi-

Ayaz Arabaçının "vətəndaşları"

rinci "Xoruz"u, "Keçi"ni oxumağı tövsiyə ediblər. Şeir əzbərləmək üstündə tənbeh edilməmişəm. Bir, ya iki dəfə oxuyan kimi yaddaşıma yazılıb. Amma nə gizlədim, xoruzla, keçinin şeirdə "nə işləri olduğunu" anlaya bilmədim. Bildiyim o oldu ki, ayrı şeir oxumaq istəyirəm. Anamgil nə qədər izah etməyə çalışsalar da alınmadı. Dedim "xoruz hər gün banlayır, eşidirəm də. Burda maraqlı nə var ki?" Axtardığım maraqlı şeirin Əli Kərimin "Fuad yazdı divanı" şeiri olduğunu şeirdən bəhs edən birinci yazımda qeyd etmişəm. O vaxtdan indiyədək poeziyadan qopa bilmərəm. Şeirlə, nəğməylə ovuna bilərəm. Şeir oxuyanda, nəğmə dinləyəndə sanki eyvana çıxıb hava alıram, gözəl mənzərələr seyr edib sakitləşirəm. Sırrımı onlara rəhət deyirəm, bilərəm ki, daşdan səs çıxacaq, onlardan söz çıxmıyacaq.

Ədəbiyyat nəzəriyyəsinə və rəqləmədən,

bölgü, rədif, çarpaz qafiyyə, qulaq qafiyyəsi, heca sayı-filan arasırdımdan sızə ruhu gözəl olan şeirlərin ünvanını verəcəm. "Müstəqil şeirşünas"ın, Əbu Turxanın təbirincə desəm: klassik oxucunun ədəbi zövqünə etibar edirsinizsə qulaqlığınız mənə... yox ee, gözünüz yazıda olsun.

Şeirin "göndərdiyi mesajın", yaratdığı ovqatın təsirindən doğan hissələrdən "söz düzəlməyə" çalışacağam. Görünür, öləncən yaradıcılığında şeir mövzusu bitməyəcək. Bunun bitməsi üçün gərəkdir şeirə sevgim olsun. (ağzımızdan yeller al-sın) Şeire ayracağım zamanım həmişə var.

"Brend imza" ifadəsini kimsə işlədibse plagiatlıq etdiyimi hesab etməsin. Ağlıma ələ indiyə yazdım. Ayaz Arabaçının imzası üçün işlətmək istədim.

Bu imza şair-şeyr anlayışının göstəricisidir. Sevgi, vətən, əsgər, siyaset, pis adam, həyat və ölüm onun qələmində çilpaqlığı ilə ifadə olunub. "Menyusu" zəngin olan şairin şeirlərindən aldığım zövqə görə yazımla ona təşəkkür etmək istəyirəm.

Şeiri birinci dəfə oxuyanda: "Aaa... necə qəşəng şeirdir!" dedim. İkinci dəfə yenə heyrləndim. Üçüncünü dəfə ne-

cə təsir edəcəyini bilmək üçün şeiri özümdə axtardım. Dördüncüdə dedim ki, "əsl şairlə tanış oldum". Beşinci dəfə kitab tədqiqatı olacağını bilib həveslə getdim. Yeri gəlmişkən deyim ki, hər tədbirə qatılan deyiləm. Ayaz Arabaçının kitab tədqiqatına şeirləri "dəvət etdi" məni. O cür şeirlərin sözünü yere salmaq olardı? Tədqiqatda gördüm ki, yazdıqları hər təbəqənin ürəyindən xəbərlər vermiş. İştirakçılar arasında həm iqtidar-müxalifət, həm də cavan və yaşlı nəslin nümayəndələri çox idi. O qədər adam vardı ki tərpenmək mümkün deyildi, çıxmaq istəyənlər ayaqlarını tapa bilmirdilər.

Bu cür istedad sahibi

özünü işə uğuruna uzaqdan laqəyd-ləqeyd baxırdı. Mənə ələ gəldi ki, həmin vaxt kitabın dili olsaydı əlini belinə vurur, adamları yara-yara o başa-bu başa gedib qururlanar, ordaki zəif yazan müəlliflərə "kitab mənəm ee, şeir belə olar" deyirdi. Təəssüf ki, şairin özü kimi kitabı da dinnirdi. Amma şeirləri qəlb-qəlb, göz-göz dolayırdı. Qonaqların da biri gedir, biri gəlirdi. Dəmir Gədəbəyli ürək əməliyyatı keçirdiyini deyəndə "Sən niyə gəlmisiniz?" deyə təəccüb etdim. "Ayazın xatrinə necə olub-olsun gəlməli idim" deyirdi. Bir şairin başqa bir şairə belə rəğbət bəsləməsi sevin-diricidir. Tədqiqatda adətəm üzrə sonadək iştirak etmədim. Axıradək göz-ləyənərdən eşitdim ki, qələbəlik axşamacan davam edib.

Ayaz Arabaçı sadəcə yazır. Qərübə səsləndi deyilmi? Deyəcəksiniz şair təkcə yazmaldır. Xeyr. Bu zamanda şairin boynuna yazmaqdan başqa da iş düşür. İndi mən bunu asta-asta izah etdim, siz də razılarsınız. Baxın hamı şeir yazır elə? Deyin he. Hər yazılan şeir deyil elə? Deyin, he. Hər kəlməsindəki poeziya olan şeirlər oxucunun diqqətini çəkir elə? Deyin, he. Belə şeirləri oxucu özü tapıb oxuyur elə? Əminəm ki "he" dediniz. Yaxşı bu belə. İndi "he" demə-səniz də olar, sadəcə, başınızı tərpet-məklə təsdiqləyin. Zaman şairdən həm də şeirlərinin təbliği ilə məşğul olmağı tələb edir. Yutuba baxanda nə qədər tanınmış şairlərin şeirlərinə hazırlanmış videolar görürük. Bəziləri öz səsinə,

bəziləri də qiraətçilərin ifasında. Məzmun-suz yazılımsız, hər yetenin şeirlərini demirəm. Sanballı adamların yaradıcılığını nəzərdə tuturam. Ayaz Arabaçı yazıb isti-isti feysbukda paylaşmasa oxuduğum o gözəl şeirləri heç harda tapa bilmərəm. Gördünüz, şair təkcə yazma-ya da bilər.

Ayaz Arabaçı bilsin ki, bu şeirləri ondan ələ ilk paylaşdığı dəqiqədən almı-bərəz belə ritm duyulur.

şam. Öz adıma çıxıram ee, ruhumun adıyla paylaşım. Paxilliq etmirəm, özüm oxuyub aldığım zövqü hamı ilə bölüşürəm.

Oxuduğdan sonra xısın-xısın pıçıldamağa səbəb olacaq şeirləri çoxdur. Azərbaycanlı oxucunun "şok!", "şok!" deyib təəccüblənəcəyi cəsərtlə yazdığı o şeirlər olduqca gözəldir. Əminəm ki, çoxunun yaşadığıdır. Ən pis oxucu şairdən "bunu kime yazmısın?", "öz başınımı gəlib?" soruşandır. (oxucu tipi artı, deyəsən) Amma etiraf edək ki, hər şairdə belə hüner olmur qələminə gələni yazıb da... nə isə... (Bu barədə bir balaca "Danışır şeir" adlı mətndə yazmış-dım.) Onun "həmişə ciddi olmaz ki" başlığı ilə yazdığı bir bəndi diqqətimi çəkmişdi. (yazmayacam, özünü tapın) Mənə elə gəlir ki, o bir bənd çox ciddi şeirdir. Hər şey həmişə kitabda olası deyil ki. Nə yazırsa yazsın, kim yazayıb-sa yaşasın şeir hamının "ortaq malına" çevrilir.

"Şairlər və qəhrəmanlar bir tayfadır. Onların arasındakı fərq ideya və əməl arasındakı fərq kimidir. Qəhrəmanlar şairlərin seyr etdiklərini həyata keçirirlər". Alfons de Lamartin deyib bunu. İndi gəlin Ayaz Arabaçının qəhrəmanlığı ilə tanış olaq. Şairin "Savaş indi başla-yır, indi başlayır savaş" kimi anastrofa-sı olan şeiri əməlli-başlı marşdır. Misra-lar musiqi istəyir. Çarpazlaşmanın özündə belə ritm duyulur.

**Boğazımı bir udum, siqarlar yaşaylarım.
Sözümü sənə aç, sənənlə başlaylarım.
Allahı çağırıram, şeytani daşaylarım.
Bazan ölür özümdən-özümü dişaylarım.
Sənimi torpaq kimi, eşirəm, xışaylarım.
Hamıya hissləndə, sənə yavaşılaylarım.
Hər gün sani öyürəm, sani alqışaylarım.
Mənəm əsgər qardaşım, baş ayırım önündə-baş.
Savaş indi başlayır!
İndi başlayır savaş!**

**Nicat qana-qandadır, nicat kinə-kindədir.
Böyüyüb sıraların, gör nəçə yüz mindədir.
Quzğunlar qaynaşsa da, durnalar safindədir.
Sənin qeyrət kitabın, könlümün rafındadır.
Sülh deyib bağırınlar, hamısı kefindədir.
Qoru, babayın kimi, nə ki, şarəfindədir.
Bu gün Tanrı özü də, sənənlə tərəfindədir.
Xocalının hala da, yanır gözələndə yaş,
Savaş indi başlayır!
İndi başlayır savaş!**

**Nöqtə qoy nağıllara inanmaq verdişinə.
Çox taxıldı bağrımsız, xəyanətin işinə.
Dəyə boyda ölülər, susdular haqq işinə.
Vurdun bu imtahanda, çoxları dişinə.
Qurban olum o mağrur, o amir yerişinə.
Dola bu məlunların, boynunu kırışına.
Onsuz da çaş-baş qalıb, qalıbdı yağı, çaş-baş.
Savaş indi başlayır!
İndi başlayır savaş!**

**Uca bayrağındadı, gözdiyimiz mənalər.
Çox dərk eləyibdir, bunu işi fənalər.
Səninkidir dualar, səninkidir sanalər.
Kalbacara, Laçına, zafər gəmin yan alar.
Oğul dərddə qapılmaz, oğul qana-qan alar.
Burdə arxa cəbhədə yuxu yatmır analar.
Urəyində həyəcan, gözündə sonsuz tələş.
Savaş indi başlayır!
İndi başlayır savaş!**

**Qollarında can verib, neçə-neçə qardaşın.
Şahdağından uca, mağrur ayılmaz başın.**

**Çatılmadı bir kərə, ağır gündəmə qaşın.
Baxma çiçək yaşadı, fidan yaşadı, yaşın.
Bir aslan savadı, bu gün sənənlə savşın.
Səndən başqa kimi var, bu torpağın, bu daşın...
Danlıq hey alqışlar, bir ucdan yavaşı-yavaşı,
Savaş indi başlayır!
İndi başlayır savaş!**

Ayaz Arabaçının vətənpərvərlik mövzusunda

yazdıqları "vətən sevgisi" anlayışının şəklidir, gözə görünən tərəfidir. O şeirlər özləri Azərbaycan vətəndaşlarıdır. Ayaz Arabaçı pafosla, qışqıra-qışqıra oxunsun deyə yazmır. Ümumiyyətlə, o yazmır ki, yaradır. Yaradığıları da müəllifin adına sığmadan özü-özünü yaşada biləcək yaradılmışlardır. O şeirləri "kiməsə tapşırmağa" ehtiyac yoxdur. A.Arabaçının "zəif şeirdir, amma yaxşı deyil dostdur bunu tarifiyləyə" deyə oxu-nası şeiri yoxdur. Belə şeirlər səlahiyyət sahiblərinin "cizmə-qaralardır" ki, bəs-təkar məcbur olub musiqi bəstəleyib, tapşırıqla dərsliyə salınır, yüksək kürsülərdən oxunur və s.

**Yağı yağır dayanmadan Şuşaya,
O yağışın səllərindən öpürəm.
O yağışda qıvrım-qıvrım islanın,
Əsgərimin tellərindən öpürəm.**

**Qarabağa həyat verdi o haqq qan,
Bax bu idi gözəlindən ən xoş an...
Bu torpağa igid doğan ər doğan,
Anaların ellsərindən öpürəm.**

**Bu zəfəri hər zərrəmdə duyuram,
Sevincimi göz yaşımıla yuyuram...
"Araz boyu muştuluğa yüyürən",
Dəlidağın yellərindən öpürəm.**

**Azərbaycan, möhtəşəmdə gur səsin...
Əksilməsən üstümüzdən nəfəsin,
Bu torpağa Vətən deyənin hər kəsin,
Şəkar-şəkar dillərindən öpürəm.**

**Ağlaşım, kükrəmişəm, əsmişəm,
Urəyimi bir ulduzdan əsmişəm...
Xəritəmi qucağıma bəsmişəm...
Azərbaycan ellsərindən öpürəm.**

Bu şeiri "Əsgər üçün oxşama" hesab edə bilərik.

(ardı növbəti sayımızda)

Onlar da koronavirusa yoluxdular

Koronavirus infeksiyası son günlərdə sürətlə artmağa başlayıb. Artıq demək olar ki, salamaşdıqımız hər 5 nəfərdən 3-də bu virusa rast gələ bilərik. Son günlər koronavirusa yoluxanların sırasında Azərbaycan şou-biznesinin nümayəndələrinin də adları hallandı.

Adalet.az xəbər verir ki, ötən həftə müğənni Manaf Ağayev ailəsi ilə birlikdə koronavirusa yoluxdu. COVID-19 testi verən sənəti pozitiv cavab aldıqdan sonra ailə üzvləri ilə birlikdə müalicəyə başladı.

Manaf Ağayevin ardınca müğənni Lalə Məmmədovanın da koronavirusa yoluxması xəbəri yayıldı. Səhhətində problem olan müğənni COVID-19 testi verib və pozitiv cavab alıb. Ailə üzvlərindən anası və övladlarında da bu virus aşkarlanan müğənni ev şəraitində müalicəsinə davam etdirir.

Müğənni Elçin Hüseynovun da ailəsi ilə birlikdə koronavirusa yoluxması xəbəri sosial şəbəkələrdə əks olunub. Açıqlamasında vəziyyətlərinin normal olduğunu bildiren Elçin Hüseynov da ailəsi ilə birlikdə ev şəraitində müalicəsinə davam etdirir.

Rövşən Tahir

"Barselona" Messiyə görə cərimələnəcək

La Liqa rəhbərliyi "Barselona"nın cəriməyə cəzə verəcək.

Qol.az xəbər verir ki, buna kapitan Lionel Messinin ötən gün "Osassuna" ilə matçda Diego Maradonanın xətrəsini yad etmək üçün onun "Nyuelis Old Boys" formasını geyinməsi səbəb olub.

Futbolçu sözügedən geyimi öz oyun formasının altından geyinsə də, qol vurduqdan sonra öz formasını çıxararaq, həmin geyimi nümayiş etdirib və Maradonanı yad edib. La Liqa və FIFA-nın qaydalarına uyğun olaraq, oyunçulara futbol formasını çıxarmaya görə sənə verilən və klub cərimə olunur. Beləliklə, Kataloniya klubu argentinalı oyunçuya görə 13 min avro ödəmək məcburiyyətində qalacaq.

Qeyd edək ki sözügedən qarşılaşma "Barselona"nın 4:0 hesablı qələbəsi ilə başa çatıb.

"Kamança məni dünyaya tanıdır"

"Bu gün Universitetlər bir çox tələbələr yetişdirir, amma iş tapmaq məqamına gələndə tələbələr iş tapa bilmir. Problem Universitetlərin özlərindədir. Bu qədər məzun yetişdirirlər, amma onu işlə təmin edə bilmirlər. Bu gün ele müəssisələr var ki, musiqiçiyə 100 manat verir, bu böyük bir problemdir. Musiqiçi haradansa yüksək maaş alsın, o, sənətini də deyəcək. Bu problemlərin olması professional musiqinin tənzümlünə səbəb ola bilər. Zənimcə, bunun üstündə düşünülə, daha yaxşı olar." "Ədalət" qəzetinin qonağı Azərbaycan Milli Konservatoriyasının müəllimi, kamança ifaçısı Pərviz Fərhadovdur.

-Pərviz müəllimə kamança bir-birlərini hansı səviyyədə başa düşür?

-Hər bir professional musiqiçi, hər bir instrumentalist, hər bir pədaqoq musiqi aləti ilə münasibət qurmağı bacarmalıdır. Mənim ustadım Respublikanın Əməkdar artisti Elnur Əhmədovun bir cümləsi var. Deyir, alətlə o qədər məşq etməlisən ki, sən aləti necə başa düşürsən, alət də səni elə başa düşsün. Kamança ilə bir-birimizi başa düşməyə qalanda bütün sevgimi kamançaya vermişəm. Kamançanı ailəmin bir üzvü hesab edirəm. Onu övlad kimi qoruyuram. Kamançaya da çox şeyi borcluyam. Çünki o, məni dünyaya tanıdır.

-Sənətdə tez-tez sizi qışqarırlar?
-Qışqanclıq bütün sahələrdə olmalıdır. Məne elə gəlir ki, qışqanclıq olmasa, nəse mümkün olmaz. Mən həmişə bir şüar səsləndirirəm: "Sağlam rəqabət!" Heç vaxt kəminə paxıllığını çəkməmişəm, heç vaxt kəminə ayağımdan dartmamışam. Məni tanıyan dostlarım bilir, hər zaman dəmşəm ki, qoy dostlarım məndən öndə olsun, Allah mənə bir verəndə onlara iki verən istər sənət, istər şöhrət, istərsə də maddiyyət baxımından deyirəm.

-Hayatda ən böyük qazanclarınız nə olub?
iki etməsinlər. Ata-ananın bir nəfəsinin gəlib-gətməyi belə övlad üçün yetərlidir. Allah valideynləri qorusun. Dediğim kimi, mən fəhlə ailəsində böyümüşəm. Açıq yataqxanada böyümüşəm. Mənim 4-5 yaşım olanda atam Qarabağda məharibədə idi. Atam Qarabağdan qağıdanda mən birinci sinf gedirdim. Hələ də yadımdadır, atam çiyində avtomat əsgər yoldaşı ilə məni bu kənddən o kəndə aparırdı. Uşaq olsam da, müharibəni görmüşəm. Hələ də o illəri xatırlayıram. Atam Qarabağdan gələndə 7 yaşım vardı. Atamın, anamın üstümdə əziyyətləri çox olub. Ona görə deyirəm ki, ən böyük qazanclarımdan biri valideynlərimdir, ailəmdir, övladlarımdır. Sənət baxımından isə 2011-ci ildə Respublika muğam müsabiqəsində xanəndə Aytən Məhərrəmova və tarzen Ədalət Behbudovla birlikdə qalib olmuşuq. 2012-ci ildə isə 7-ci Avrasiya səsləri beynəlxalq festivalının qalibi olmuşuq. Həmçinin, 2015-ci ildə beynəlxalq muğam müsabiqəsinin də qalibi olmuşuq. Bu illər ərzində dəfələrlə xarici ölkələrdə, əsasən də Litvada ölkəmizi təmsil etmişəm. Bax bu işlərimizin sayəsində Litvanın Birştonos şəhərində milli alətlərimizdən ibarət tar, kamança, qaval büstü qoyulacaq. Bu büst yenə görə qoyulur, onu da izah edim.

-Konservatoriyayı bitirən gənc musiqiçilərin əksəriyyəti özlərinə qane edici iş tapa bilmirlər. Bəzən bu səbəbdən də peşələrini dəyişməli olurlar. Məsələn, kamança ifaçısı skripkaçı, tar ifaçısı aşiq, bəstəkarlar isə müğənni olurlar. Sizcə, bu amil professional musiqinin tənzümlünə səbəb ola bilərmi?

-Çox gözəl sualdır. Konservatoriyayı bitirən gənc musiqiçilərin əksəriyyəti özlərinə qane edici iş tapa bilmirlər ki, bunun da səbəbləri var. Musiqi sənətinin maddi baxımdan problemləri var. Konservatoriyayı bitirən gənc niyə özüne başqa bir peşə tapmalıdır? Bunun da kökündə maddiyyət dayanır, musiqiçinin dolanışığı məsələsi dayanır. Musiqiçi ailəlidir, bir də onun ailə problemləri üstünə gəlir. Bu gün Universitetlər bir çox tələbələr yetişdirir, amma iş tapmaq məqamına gələndə tələbələr iş tapa bilmir. Problem Universitetlərin özlərindədir. Bu qədər məzun yetişdirirlər, amma onu işlə təmin edə bilmirlər. Bu gün ele müəssisələr var ki, musiqiçiyə 100 manat verir, bu böyük bir problemdir. Musiqiçi haradansa yüksək maaş alsın, o, sənətini də dəyişməz. Bu problemlərin olması professional musiqinin tənzümlünə səbəb ola bilər. Zənimcə, bunun üstündə düşünülə, daha yaxşı olar.

-Rövşən Tahir

2017, 2018, 2019, 2020-ci illərdə Litvada səfərdə olarkən litvalıların dilində danışdım. Hər dəfə onların dilində danışmışam özümlə sevirdirdim. Onların dövlət himnini belə tar-kamançada ifa etmişəm. Bax bu addımlar musiqi alətlərimizin sevilməsinə səbəb olub ki, 2020-ci ildə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasına bizim addımza təqdimat gəlib. Həmin təqdimatda qeyd olunub ki, Gülzar Fərcəva, Ədalət Behbudov və Pərviz Fərhadovun çıxışları nəticəsində litvalılar sizin musiqi alətlərinizi sevilir. Beləliklə, Apyara muğam qrupunun Azərbaycan musiqisinin xaricdə mükəmməl şəkildə təbliğati və siyasi nəticəsində Litva Respublikası tərəfindən Azərbaycan Respublikasına Litvanın Birştonos şəhər parklarının birində tar, kamança və qaval büstü qoyulması barədə təklif verilib.

-Konservatoriyayı bitirən gənc musiqiçilərin əksəriyyəti özlərinə qane edici iş tapa bilmirlər. Bəzən bu səbəbdən də peşələrini dəyişməli olurlar. Məsələn, kamança ifaçısı skripkaçı, tar ifaçısı aşiq, bəstəkarlar isə müğənni olurlar. Sizcə, bu amil professional musiqinin tənzümlünə səbəb ola bilərmi?

-Çox gözəl sualdır. Konservatoriyayı bitirən gənc musiqiçilərin əksəriyyəti özlərinə qane edici iş tapa bilmirlər ki, bunun da səbəbləri var. Musiqi sənətinin maddi baxımdan problemləri var. Konservatoriyayı bitirən gənc niyə özüne başqa bir peşə tapmalıdır? Bunun da kökündə maddiyyət dayanır, musiqiçinin dolanışığı məsələsi dayanır. Musiqiçi ailəlidir, bir də onun ailə problemləri üstünə gəlir. Bu gün Universitetlər bir çox tələbələr yetişdirir, amma iş tapmaq məqamına gələndə tələbələr iş tapa bilmir. Problem Universitetlərin özlərindədir. Bu qədər məzun yetişdirirlər, amma onu işlə təmin edə bilmirlər. Bu gün ele müəssisələr var ki, musiqiçiyə 100 manat verir, bu böyük bir problemdir. Musiqiçi haradansa yüksək maaş alsın, o, sənətini də dəyişməz. Bu problemlərin olması professional musiqinin tənzümlünə səbəb ola bilər. Zənimcə, bunun üstündə düşünülə, daha yaxşı olar.

Rövşən Tahir

Gəncə teatrı yenidən onlayn tamaşaların nümayişinə başlayır

Gəncə Dövlət Dram Teatrının yaradıcı kollektivi 2020-ci ilin dekabr ayında etibarən yenidən onlayn olaraq virtual tamaşalarla teatrsevərlərinin görüşünə gələcək. Bu barədə teatrın Ədəbi-hissə müdiri, teatrşünas-tənqidçi Anar Buralıyev məlumat verib. Onun sözlərinə görə virtual tamaşalar 2020-ci ilin dekabr ayının 5-dən etibarən saat 19:00-da teatrın Facebook sosial şəbəkəsi vasitəsilə nümayiş olunacaq. İlk virtual tamaşa 5 dekabr tarixində Mirzə Fətəli Axundzadənin "Müşyü Jördan və Dərviş Mastəli Şah" bir hissəli məzhəkəsi ilə başlayacaq.

M.F. Avadət	Müşyü Jördan və dərviş Mastəli Şah	05.12.2020
Xəzəngil	"Xəzəngil gətirən"	06.12.2020
A.Muradov	"Alın yazın"	12.12.2020
T.Cəcəv	"Matraşka"	13.12.2020
Ə.Əmir	"20 idən sonra"	19.12.2020
C.Məmmədov	"Dəli yığıncağı"	20.12.2020
A.Muradov	"Alın yazın"	24.12.2020
O.Alibay	"Sev, Nizami"	26.12.2020
Elçin	"Qatil"	27.12.2020
A.Şaiq	"Tik-tik xanımı"	28.12.2020
S.Əliyev	"Cəkməli pişik"	29.12.2020
E.Əhmədov	"Maşın və dostlar"	30.12.2020

Xatırladaq ki, tamaşanın quruluşçu rejissoru Gümrah Ömər, rəssamı Rəşid Şərif, musiqi tərtibatı isə Tünzələ Mustafayevaya məxsusdur. Teatrşünas-tənqidçi Anar Buralıyev həmçinin bildirib ki, yaradıcı kollektiv körpə övladlarımızı da unutmayaraq repertuar planına fədanlarımız üçün də tamaşalar daxil edilib. "Belə ki, dekabr ayının 28, 29 və 30 tarixlərində saat 12:00-da uşaqlar üçün hazırlanan tamaşalara da baxmaq mümkün olacaq. Körpə fədanlarımız 28 dekabr tarixində Abdulla Şaiqın "Tiq-tiq xanım" və 29 dekabr tarixində Ş. Pərronun "Çəkməli pişik" və 30 dekabr tarixində isə E.Şah Əhmədovun səhnələşdirdiyi və quruluş verdiyi "Maşın və dostlar" pyeslərinin tamaşalarını izləyə biləcəklər" - deyir Ədəbi-hissə müdiri, teatrşünas-tənqidçi Anar Buralıyev bildirib.

III Dünya Mühəribəsi baş versə, ən təhlükəsiz ölkə hansıdır?

Tez-tez III Dünya Mühəribəsi haqda danışılır. Bas, düşün-müsümmü ki, əgər III Dünya Mühəribəsi başlasa, ən təhlükəsiz ölkə hara olar?

İsveçrə... Almaniya, İtaliya, Avstriya və Fransa ilə qonşu olma, okeana, dənizə çıxışı olmayan kiçik bir ölkədir. Avropa Birliyin xaricində baxsanda, ortada ona daxil olmayan, kiçik yuvaya bənzər ölkə olan İsveçrə bitərəf olması ilə məşhurdur.

Avropa Birliyinə üzvlük etməyi istəməyi istəyən ölkəyə NATO-ya da üzv deyil. 2002-ci ilin sonlarında yaxın BMT-yə də üzv deyildi. 200 ilirdir ki, heç bir müharibəyə qoşulmayıb. Sonuncu dəfə 1815-ci ildə Napoleonla qarşı vuruşub. Ölkə əsasən üç fərqli hissəyə ayrılır. Cənubunda İsveçrə Alpları yerləşir. İsveçrə torpaqlarının böyük bir hissəsini tutan, onu İtaliya və Avstriya adlandıran sıra dağlardır. Qərbdə və Şimalda isə Yura dağları var. Alp dağlarından kiçik olsa da, yəni də ölkəni Fransadan ayıracaq bələk olubdur. Və sonra İsveçrə platforması. Bu platforma on çox əhəli yaşayan yerdə və çaylarla, göllərlə zəngindir.

I Dünya Mühəribəsində Almaniya Fransaya hücum etmək üçün övələcə Belçikanı ələ keçirib sonra Fransaya girmişdi. II Dünya Mühəribəsində isə İsveçrə 1940-cı ildə bir tərəfdən Nazi Almaniya, bir tərəfdən Mussolini İtaliya və digər tərəfdən isə potensial Sovet istilasına qarşı qorxusuzluqla qorxub. İsveçrənin xaricdən gələn təhdidlərə qarşı "Beynəlxalq Redoubt" adlı bir planı var.

İsveçrədə Avropanın digər ölkələrindən fərqli olaraq kişilər məcburi olaraq hərbi xidmətə çağırılır və 245 gün hərbi xidmətdə olurlar. Daha sonra isə ehtiyat qüvvəyə geyvirlər və silahlı evdə mühafizə etməyə davam edirlər.

İsveçrədə "həyvan təblii" çalınsa, 2 saata 200 mindən çox əsgər o anda səfərbər oluna bilər. Ölkədəki hər bir körpü, tunel, demir yolu hansısa ölkənin hücumu zamanı düşmənə istifadə edilə bilməməsi üçün uzaqdan havaya uçulma bələk şəkildə tikilib. Ölkədə 3000 mindən çox partladıcı bələk nəcə mövcuddur. İsveçrə ordu taktikası kimi əsgərləri şəhərdən çıxarıb dağlara yerləşdirməkdən istifadə edir.

Bu dağlarda 26 mindən çox sığınacaq və istehkam var. İsveçrə bütün bunlarla kamuffaj olunur. Hətta nüvə müharibəsi bələk olsa, İsveçrə yenə də ən təhlükəsiz ölkə sayılır. Bunun səbəbi İsveçrənin bütün əhalisinin yerləşmə bələk yerdəki tunellər, sığınacaqların olmasıdır. Nəinki əhalisi, əgər nüvə müharibəsi zamanı konardan qaçınlar gəlsə, onların da bir qismini bu sığınacaqlarda yerləşdirmə bələk imkana sahibdir. Ölkədə 2006-cı ildən bu yana ölkədə 8,6 milyon nüvə hücumundan qorunmaq üçün sığınacaq inşa edilib. Bu sığınacaqlarda normal ev şəraitində insana nə lazımdırsa, hamısı var.

Bütün bu imkanlarla birlikdə İsveçrədə kim yaşamaq istəməz ki?!

Dilimizə uyğunlaşdırıldı: Eminquey

Quba rayonu Aqrar İslahat Komissiyasının 28 oktyabr 1998-ci il tarixli 13 nömrəli qərarı ilə Quba rayonu Çartəpə kənd sakini Cəfərov Mehribən Məmmədov oğlunun adına verilmiş Azərbaycan Respublikası Torpaq Mülkiyyəti Həququna dair JN-0085 Kod 30327038 Dövlət Aktı və Quba rayonu Aqrar İslahat Komissiyasının 28 oktyabr 1998-ci il tarixli 13 nömrəli qərarı ilə 0,14 hektar fərdi həyətyanı sahə üçün verilmiş JN-176F Kod 30327038 Şəhadətnamə itidiyi üçün etibarsız sayılır.

Quba rayonu Z.İ.Kerimov adına I Nüdədi kənd 1N-1E tam orta məktəbi tərəfindən Həsənov Həsərət Hikmət oğlunun adına verilmiş 1994/95-ci tədris ilində məktəbin XI sinfini bitirməsi haqqında A seriyalı 045330 nömrəli Aktebtin itidiyi üçün etibarsız sayılır.

Əslində insan nələrə qadirdir?

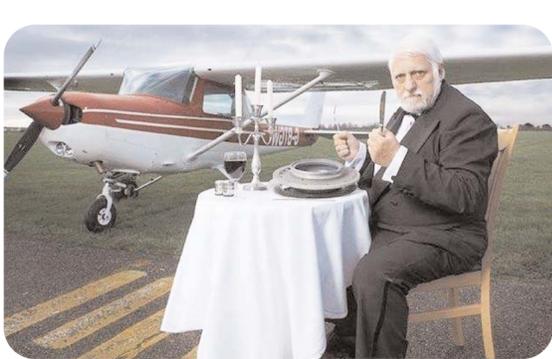
insanın imkanları həqiqətən sərhədsizdir. Təəssüf ki, çox az insan onların orqanizmlərinin hansı xüsusiyyətlərə malik olub və nə qədər böyük imkanlara sahib olduğunu haqqında düşündür. Hər birimizdə böyük güc və inanılmaz qabiliyyətlər yatır. Təxəyyütlü sarsıdan insanlar haqqında maraqlı faktlar hər yerdə tapmaq olar. Sübut olunub ki, insanların əksəriyyəti imkanlarının cəmi 10% -ini istifadə edirlər.

Elə isə əsl insan nələrə qadirdir?

1. Siz nə vaxtsa öz qidalanmağınız barədə düşünmüsünüz? Fransa sakini Mişel Lotitonu belə boş şeylər heç vaxt narahat etməyib. O hələ 9 yaşında ikən bütünlüklə televizor yemişdir, eləcə də 16 yaşından etibarən xalqı rezin, şüşə və metal yeyərək əyləndirib, pul qazanmağa başlamışdır. Fransız özü nümunə göstərərək sübut etdi ki, insan imkanlarının sərhədləri yoxdur. Lotito iki il ərzində "Sessna-150" kiçik təyyarəsinin yediyinə görə Ginessin rekordlar kitabına düşüb.

2. Siz nə qədər yatmadan yuxusuz qala bilərsiniz? Məsələn, vyetnamlı kəndli Txay Nqok 42 il

dir ki yatmır. O, bunu keçirdiyi hərərətin nəticəsi olduğunu izah edir. Başqa bir nümunə də var. Macar əsgəri olan Paul Kern Birinci dünya müharibəsi zamanı başından yaralanıb. Güllə beyin

payının bir hissəsini məhv edib. Buna görə də macar ağır, yorğunluq və stress hiss etməyib eləcə də ömrünün qalan 40 il ərzində bir dəfə də olsun yatmamışdır. Onun sözlərinə görə, Paul özüni əla hiss edirdi.

3. İnsan bacarıqları həqiqətən təəccüblüdür. Belə ki, 1997-ci

ildə iki yüngülcə sərxoş yerli bəlarus sakinləri qoruğunun ərazisində soxuldular. Bu hərəkətin motivi bir qədər qeyri-adi idi - onlar sadəcə olaraq zubru tumarlamaq isteyirdilər. Çox təəssüf ki, hey-

qərarına gəlir. Qəfildən yağış yağır və göy gürüldəməyə başlayır. İldırımlardan biri insana düşür. Nikolay Aleksandroviç möcüzə nəticəsində sağ qalır və hətta özündə qabiliyyətlər aşkarlayır - deməli o daha əvvəl öyrənmediyi 3 avropa dilində sərbəst danışmağa başlayıb

5. Hindistanda da insan haqqında maraqlı faktlar aşkarlamaq olar. Belə ki, 1950-ci ildə yox Babarşi Cinarı müvəqqəti ölüm nümayiş etdirir O, mismarlı kamerasına uzanır, bundan sonra onun üzərinə maye sement qarışığı tökülür. 24 saat sonra yoxu kameradan alırlar, sonra isə Babarşi asan masajdan sonra özüne gəlir.

6. İngiltərəli Daniel Tammet asanlıqla mürəkkəb riyazi hesablamalar aparır, mükəmməl dərəcədə 11 dil bilir, hansı ki onlardan 3-ün bir həftə ərzində öyrənib. Həmçinin o, pi rəqəmində vergüldən sonra qələm 20-dən 500 qədər olan rəqəmləri əzber bilir. Danielde Savanta sindromu var. Savanta sindromu və ya Savantizm qürsulru insanların bir və ya bir neçə sahələrdə biliklərin inkişafında dahi bacarıqlar göstərilməlidir. Daniel beynində çox

Təsisçi və baş məsləhətçi: Aqil ABBAS
Baş redaktor: İradə TUNCAV

Qəzet "Ədalət" qəzetinin bilgisayar mərkəzində yığılıb səhifələnməsi və "Son dəqiqə" MMC Nəşriyyatında ofset üsulu ilə çap edilmişdir.
Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

KAPİTAL Bankın 1 saylı Nəsimi rayon filiali.
kod: 200112 h/h VÖEN 9900003611
Müxbir hesabı: AZ37NABZ01350100000000001944
S.W.I.F.T. Bik: AİIBAZ 2x hesab N: AZ42AİIB38070019441100451111 VÖEN: 1300456161
İndeks:0107 Qeydiyyat nömrəsi 100

Ünvan: Bakı AZ.1073 Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə, "AZƏRBAYCAN" nəşriyyatı, 6-cı mərtəbə.
Telefon: 538-05-50, 538-51-31, 434-55-98
Faks: 539-80-26
adaletqezeti@rambler.ru
adaletqezeti@mail.ru, adaletqezeti@box.az

Tiraj: 2000
Sifariş: 22
Çapa imzalanmışdır: 30.11.2020